

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Jugoslovenska nacionalna stranka in razna gibanja

«Glasnik Jugoslovenske nacionalne stranke», službeno glasilo vrhovnega strankinega vodstva, je objavil te dni važen članek, ki je vzbudil veliko zanimanje. V članku je natanko določeno stališče stranke nasproti delu opozicije, ki izkuša pod vidom rodoljubnosti voditi strankarsko politično propagando. Članek zasluži še tem večjo pozornost, ker je v njem določeno mnenje predsedništva Jugoslovenske nacionalne stranke, katere predsednik g. Nikola Uzunović je obenem predsednik vlade. Članek pravi med drugim:

Delo opozicije predstavlja za vso našo javnost veliko razočaranje. Opozicija, ki ima danes delno že celo urejeno svojo lastno stranko, je dala v teku proračunske razprave dovolj dokazov svoje nesposobnosti, da bi se na njej strani mogle pojaviti kakšne ustvarjalne sile, ki bi bile sposobne nositi odgovornost za narodno in državno politiko v sedanjih težavnih časih. Nasprotno pa je bilo slišati na strani vladne večine vrsto govov, prežetih z globokim razumevanjem za potrebe časa in za dolžnosti narodnega človeka. Ustvarjalna misel našega nacionalizma preveva tudi govore najskromnejših članov kluba naše stranke.

Pravi in najmočnejši vtisk proračunske razprave je ta, da je s to razpravo

JNS mnogo pridobila na svojem ugledu in svoji notranji utrjenosti.

JNS je pokazala svojo odločnost, da pristopi k reševanju vseh velikih vprašanj in k brezobzirnemu razčiščenju vsega, kar bi moglo ovirati pravilno delovanje državne uprave. Vpliv voditelja stranke in predsednika vlade omogoča na eni strani vzdrževanje izredne discipline, na drugi strani pa popolno svobodo izražanja misli, ker vsak član kluba JNS ve, da bodo sprejeta tako njegova politika kakor njegovi nasveti kot izraz dobre volje, da JNS s skupnim naporom vseh svojih članov izpolni veliko nalogo, ki jo je prevzela.

Politična, нравstvena in razumniska nadmoč, ki jo kaže JNS v proračunski razpravi, bo vsem delavcem za napredek dala nov podvig, da

s še večjo vmeno vodijo borbo proti varanju ljudstva, črnoglednosti in malodušnosti,

s katerimi izkuša opozicija zastrupljati narod. V tej zadevi je treba razlikovati več skupin na nasprotni strani. Jasna in odkrita je borba z organiziranimi nasprotnimi političnimi strankarskimi skupinami. To je borba, kjer tudi nasprotnik nastopa odkrito. Dokler nasprotnikova kritika udarja na politiko in na delo naše stranke in ne na koristi onega, kar mi čuvamo kot narodno svetinjo, tako dolgo je mogoča častna in odkrita borba, v kateri bomo mi lahko pobijali nasprotniki z dokazi, uspehi, vdanostjo idejam naše stranke in z enotnostjo naših vrst. V proračunski razpravi pa so posamezni govorniki opozarjali tudi na druge akcije, ki se danes vodijo v narodu.

Proti podzemskemu rovarjenju

onih, ki bi želeli porušiti pridobitve 6. januarja, morata naša stranka in država vzeti v obrambo te pridobitve. Dolžnost vseh naših ljudi je, da ne samo kot pristaši naše stranke, ampak tudi kot dobri državljani store vse, da se onemogoči in zatire razdiralno delo onih, ki bi očitno želeli, da se naša narodna zgradba poruši, ker oni sami ne morejo biti v njej gospodarji.

Poleg tega je še druga skupina, o kateri je bilo slišati v proračunski razpravi in ki je bila tudi predmet razprav v predsedništvu JNS. V zadnjem času so izzvali dogodki v tujini pri nekaterih naših ljudeh

hakenkrajcerske in fašistične namene.

So otročji ljudje, ki so se dali okužiti od misli, da je tudi nam potreben kakšen Hitler ali Mussolini.

Ti ljudje pozabljajo, da taki načini vladanja niso nikdar izvozno blago in da je 6. januar dal Jugoslaviji močno vladavino, ki pod geslom «kralj in narod» za nas najbolje rešuje vprašanja narodnega vodstva. Poleg teh dobronamernih in otročjih ljudi so tudi, kar je povsem naravno, mnogi špekulanti, ki spretno poizkušajo, da bi se z bobnanjem visokodonečih besed predstavili naši javnosti kot nekakšni novi «rešitelji». En del takih dobronamernih in spekulativnih ljudi se poizkuša

skrivati za razna narodna domoljubna društva

in mi vidimo, kako se zdaj v enem zdaj v drugem kraju pojavljajo društva, ki bi si želela prisvojiti pravico, da so nositelji neke nove miselnosti, neke nove dobe narodnega preporoda. Naši prijatelji morajo budno spremljati vse te pojave. Niti kot pristaši stranke niti kot dobri jugoslovski državljani ne moremo imeti ničesar proti društvu, katerega naloga je, da goji in dviga domoljubna čuvstva in utrjuje narodno zavest v smislu jugoslovenske miselnosti. Nasprotno je točno, da v vseh narodnih, nepolitičnih društvih v glavnem sodelujejo naši ljudje, ki so strankarsko organizirani v JNS. Imamo že vrsto vsedržavnih in krajevnih organizacij, katerih naloga je, vzgajati нравstveno, prosvetno ali telesno svoje člane v duhu misli narodnega in državnega edinstva. Ta društva bomo tudi v bodoče z vsemi si-

lami podpirali. Toda vsa ta društva moramo obenem prositi, da strogo pazijo, kje so meje njihovega delovanja. Nemogoče pa je, da se tu pa tam pojavljajo bodisi že prej osnovana ali pa na novo osnovana

društva z nameni, ki so čisto strankarsko-političnega značaja.

Tu se iznašajo nekakšni novi programi, ki so v mnogočem oddaljeni od osnovnih načel naše ustave in od obstoječih zakonov našega državnega ustroja. Iz te sredine se često poizkuša dopovedovati narodu, da so naše razmere neznosne in da so ljudje, ki nosijo odgovornost za vodstvo javnih poslov, nesposobni in nepošteni. Taka društva bi se na kraju mogla še trpeti s pogojem,

da se ne skrivajo za krinko nekakega visokega domoljubja,

kateremu je dana pravica, da sodi druge, a sam da se skriva za nepolitično ograjo. Vsakdo, kdor želi politične borbe, mora stopiti na polje, ki je z zakonom ustvarjeno za vse. Vsakdo, kdor pri naša nove politične programe in vodi politična gibanja, se mora opredeliti strankarsko, da se moremo na enakem bojišču boriti z dejstvi.

Naši prijatelji morajo v bodoče paziti, da se kot člani raznih vsenarodnih organizacij vprašajo, ali morejo s svojim sodelovanjem v teh organizacijah podpirati

pocetje posameznih častihlepnih ljudi,

ki je naperjeno proti naši stranki. Kjer se pojavljajo takšna gibanja, ki v ostalem nimajo širšega značaja, marveč so običajno omejeni na nekoliko srezov in obstajajo kot splošno gibanje samo v domišljiji njihovih začetnikov, tam je treba storiti vse, da se dotične organizacije vrnejo čimprej v svoje prirodne meje, kjer jih čaka itak dovolj dela. Državna oblastva, katerih dolžnost je izvajanje vseh zakonov in tudi zakona o društvih, bodo morala v bodoče bolj paziti na ta društva. Čeprav taka društva vsako zase ne predstavljajo ničesar resnega, njihovo delo vendarle lahko ustvarja neugodne vtiske v našem javnem življenju, ki bi se na ta način spet razbijalo. Danes pa

ni čas za skupine in skupinice

od Varaždina do Siska, od Vrhnike do Zidanega mosta, ampak čas za velike vsedržavne organizacije, kakršna je JNS. Da se razen naše stranke doslej v našem narodu ni mogla utrditi nobena druga vsenarodna politična stranka, je na eni strani dokaz, kako malo delavnih ljudi je ostalo izven naše stranke, na drugi strani pa nova potrditev resnice, da program JNS najbolj in najpopolneje ustreza koristim naroda in države.

Zložba zemljišč ni za kraje dravske banovine

Te dni je šla skozi časopisje vest o obsežnem in zelo zadovoljivem zaključku zložbe zemljišč v sremski ravnini. Preteklo nedeljo smo čuli radijsko predavanje, v katerem je slikal g. inž. Pirc korist in prednost zložbe zemljišč. Navajal je, da

bi po zložbi vseh kmetij dravske banovine pridobili 11.000 ha orne zemlje s tem, da bi izginile meje med številnimi dosedanjimi parcelami in mnoge, dostikrat prav široke poti. Izostalo bi tako mnogo preprirov in tožb zaradi mej in po-

tov. Dobili smo od več strani vprašanja, kako bi res bilo z zložbo zemljišč v naši banovini po zgledu Srema in po nasvetih radijskega predavanja. Zato ne moremo preko tega vprašanja.

Že večkrat se je po prevratu načelo vprašanje zložbe zemljišč v naši banovini. Kakor vsako tako važno vprašanje ima tudi zložba ali komasacija zemljišč svoje dobre in slabe strani. Prav pri zložbi zemljišč se jasno pokaže stara resnica, da ni ista reč za vse kraje in za vse ljudi koristna in posnemanja vredna. Poglejmo v zgodovino zemljišč, pa vidimo, da so se zlagala zemljišča le tam, kjer so bili dani pogoji za to. Dva glavna pogoja za koristnost in izvedljivost zložbe sta enakost zemlje in redka naseljenost. Videli smo, da so se vršile zložbe v večjem obsegu le v redko naseljenih ravninah in gorskih krajih. Verjetno je, da so v Sremu prav zadovoljni z zložbo, ki bo prinesla mnogo koristi.

Pri nas v dravski banovini pa bi bila zložba z redkimi izjemami ne le neizvedljiva, temveč naravnost škodljiva za prizadete posestnike. V Ljubljani imamo urad za agrarne operacije, v katerega območje spada tudi zložba zemljišč. Gospod inženjer, ki je predaval v radiu o zložbah, je nastavljen pri tem uradu. Povsem umevna je njegova vnema za lasten posel; samo na to ni pomislil, da ni zemlja kakor kosi blaga, ki se meri na vatle in je cena enega vatla svile enaka dvema vatloma sukna. Kakor ni napredaj dobra plemenska žival za noben denar, tako tudi ne da kmet dobre njive, v katero so vložili že nešteti rodovi stoletje dela in gore gnoja. Kako bo zamenjal v gosto naseljenih naših vaseh vsak kmet svojo dobro njivo, za enako drugo, ko so dobre njive pri nas prav tako redke kakor dobre plemenke? Kdo bo dal oral dobre njive za dva orala neugnojene in nepredelane novine, pa čeprav ju komisija enako oceni! V Sremu pa odpade to zelo važno vprašanje, ker tam zemlje ne gnojijo in je tako rekoč vse polje enako vredno.

Pa ne le to, še drugo, morda važnejše dejstvo onemogoča pri nas koristno zložbo zemljišč. Naši kraji so brez izjeme skoro vsi na takšnem ozemlju, kjer je toča prav pogosta. Vemo, da toča ne pobije nikoli vseh zemljišč ene vasi, temveč vzame zdaj v tej, zdaj v oni smeri le nekaj sto metrov širok pas, v katerem uniči vse pridelke. Pri današnji razkosanosti posestva zadene toča le posamezne dele posestva, pri zloženem postvu pa je v nevarnosti ves pridelek. Kaj znači

izguba vsega pridelka za kmeta, bi bilo odveč opisovati. Že to dvoje razlogov bi bilo dovolj tehtnih, da bi naj enkrat za vselej utihnili razni slavospjevi zložbi zemljišč v naši banovini.

Nedostatki, ki naj bi jih odpravila zložba zemljišč, se dajo na druge načine prav tako učinkovito odstraniti. Vzemimo na primer meje med njivami! Ne vem, kaj so se te tako zamerile našim strokovnjakom, da jih prištevajo kar k nerodovitnemu svetu. Res je, da so marsikje dotedanje široke meje nepotrebne in da je skrajno nemarno, če rase grmovje in pustimo desetletja kupe kamenja na njih. Pravilno široke meje pa dajo kakor običajen travnik dvakratno do trikratno košnjo, da ne govorimo o njihovi uporabi

nosti za odlaganje raznih pridelkov, ki so napoti na njivi pri obdelavi. Sicer pa so ponekod že odpravili meje in je za mejo le razor (razgon), v katerem so postavljeni pobeljeni mejniki. Ne vem, čemu bi iskali s pomočjo komasacije 10.000 ha nove plodne zemlje, medtem ko leži še vedno dobrih 100.000 ha zemlje pri nas zamočvirjene tako, da daje komaj siromašen biček za steljo, dasi bi lahko dotična zemlja zadovoljila mnoge kmečke roke. Na osuševanje razsežnih ozemelj (na primer od Pragerskega do Ponikve in drugod) bo treba prirediti resno misliti in uporabiti denar, ki bi šel za zložbo zemljišč po nepotrebnem in celo v škodo našemu kmetijstvu, za te svrhe, kjer bo najbolje naložen in bo najbolje koristil splošnosti.

Druga plat zvona o delovanju prometnega ministra

Zadnjič smo prinesli govor bivšega ministra g. Stanića pri proračunski razpravi v narodni skupščini o zadevi štirih pogodb za gradnjo železniških prog. Ministrski predsednik g. Uzunović je dejal takrat, da je treba čuti, kaj bo odgovoril na te obtožbe minister za promet g. Radičević, preden bo sodba mogoča.

Po daljšem obrazloževanju proračuna svojega ministrstva je prometni minister g. Radičević v dvournih izvajanjih pobijal iz Stanićevega govora očitke in dosegel ob koncu odobravanje skupščine. Točko za točko je razčlenjeval Stanićeve očitke na osnovi spisov, podrobnih računov in tehničnih podatkov in dokazoval, da so očitki g. Stanića neosnovani. Pojasnjeval je, zakaj in v kakšnih razmerah so bile sklenjene poedine pogodbe, ter utemeljeval vse podrobnosti teh pogodb. Ministru g. Radičeviću je uspelo pokazati poslancem, da so brez podlage trditve g. Stanića, češ, da je Jugoslavija pri teh pogodbah bila oškodovana za okrog 800 milijonov dinarjev. Prav tako je tudi prepričal zbornico, da so bile pogodbe s tujimi podjetji sklenjene pravilno, to je s pristankom obeh zbornic in vlade in z vsemi potrebnimi jamstvi.

Na koncu svojega govora je minister g. Radičević naglasil, da so vse štiri pogodbe v finančnem in tehničnem oziru povoljne ter da pred-

stavlja brez dvoma korist, ne pa škodo glede na izredno težavne razmere. «Mi politični ljudje na odgovornih mestih,» je rekel g. Radičević, «moramo delati in uporabljati vse svoje sile edino v službi za kralja in domovino. Z nastopom g. Stanića se je povzročila meni in mojemu imenu huda žalitev. Toda g. Stanić je v svojem govoru zadel tudi mnogo naših inženjerjev v upravi za gradbo državnih železnic, ki so sodelovali pri teh delih. On je s tem nesrečno zadel našo upravo in ugled države doma in v svetu. Napadel je tuja podjetja, ki so v dobi splošnega nezaupanja in negotovosti prišla v našo državo, da vložijo svoj denar, ker imajo zaupanje v nas, v naše zakone in naše ustanove. Jaz sem že pet let minister in je v javnosti o meni povsem ustaljeno mnenje. Nihče pa nima pravice trgovati z mojim imenom in mojim položajem. Odvrčujoč napade proti meni sem prepričan, Ja delam dobro in da opravljam koristno delo za našo državo.»

Pri hripi, influenci in prehladu

se navadno priporoča masaža. Za masažo se priporoča «Alga». Pri hripi, influenci, prehladu namažite rutico z «Algo» in na lahno masirajte bolniku prsa, ledja, roke, noge, vrat in čelo. Masaža z «Algo» ublažuje bolečine, pospešuje bolnika. Po masaži dobi mirno in zdravo spanje.

«Alga» se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. Steklenica 14 Din.

Soteščan:

Dedinja grajskih zakladov

«Po naključju. Revica bi bila umrla od glada, ako bi ji ne bil skrivaj donášal hrane...»

«Zakaj niste tega takoj naznanili?»

«Zato, ker se nisem mogel odstraniti. Danes sem najel človeka, ki me nadomešča.»

Sodnik je zahteval, naj dokaže svojo obdolžitev.

«Ponoči sem zaslišal krik iz podstrešne sobe. Vdril sem skozi vrata in našel tega človeka. Vrgel sem ga na tla, a po ljuti borbi se mu je posrečilo uiti.»

Sodnik mu je ovrge: «Pravite, da je bila tema... Kako ste ga spoznali?»

«Videl sem ga spodaj na dvorišču, kjer je preskočil obzidje...»

«Ta človek nima pameti ali pa je podkupljen, se je oglašil grajski upravitelj. Takih nemumnosti ne morem poslušati.»

To je izrekel ter se urno umaknil.

«Prišel sem zaradi tega človeka,» je govoril Simon sodniku, ko sta ostala sama. «To je nevaren človek, ki je zmožen vsake hudobije...»

«Simon, kdo vas je napotil do mene?» se mu je sodnik posmehljivo rogal.

«Zriš sem iz svojega nagiba. Nikomur še nisem črnil besedice.»

«Tedaj ste opravili, ga je odslovil, ne da bi sestavil zapisnik. Potem je pozval biriče, kate-

rim je naročil: «Tisto deklico, ki se izdaja za graščakovo nečakinjo, je treba privedi v ječo. Našli jo boste v zakriškem samostanu.»

Biriči so odšli, kakor jim je bilo zapovedano. Zavili so po mestni ulici proti samostanu, ki je stal nedaleč od mesta.

Gizela je stala pri oknu in gledala na cesto. Zagledala je biriče, ki so se bližali samostanu. «So že tukaj!» je vztrepetala. Domisljija ji je odpirala strašno ječo.

Možje so obstali pred vhodom — začulo se je trkanje na vrata. Mladenka je smuknila v vežo in odtod na vrt skozi stranska vrata.

Izhod v visokem obzidju še ni bil zaklenjen. Zdaj mora ubežati. Nič je ni skrbelo, kam se bo obrnila in kje bo našla varno zavetje. Samo izginiti mora, to je bila njena edina misel.

Bežala je po stezi proti gozdu. Tam se je skрила v goščavo. Za gorami je zatnilo solnce. V gozdu je nastala tema — taka je bila tudi njena bodočnost. Nobene zvezde ni bilo na njenem nebu.

V samostanu so iskali Gizelo, a njena soba je bila prazna. Biriči je niso mogli najti. S tresočo se roko jim je predstojnik odpiral celice.

«Skrili ste jo!» so mu očitali.

Pater Joahim je trdil, da bi si česa takega ne upal storiti. «Kakor ne smemo kršiti božje postave,» je dejal, «tako moramo spoštovati tudi posvetne zakone»

«Tedaj je pobegnila,» so uganili biriči. In že so vedeli, da je odšla v mesto, kjer bo iskala pre-

nočišče. «Za njo!» so se hitro odpravili. «Marsikje bo treba še potrkati na vrata.»

Prepričani, da jo bodo našli v mestu, so odšli iz samostana.

17.

Mesto, v katerem je bil sedež deželnega sodišča, je ležalo v ravnini. Zapiralo jo je gorovje z ostrimi grebeni. Kakor se je tostran postopno zviševalo, tako se je onkraj zniževalo. Najvišji vrhovi so se dvigali na sredini.

Ozemlje na drugi strani gorovja je pripadalo drugi deželi. Med temnimi gozdovi se je zrcalilo jezero, ob katerem je stal gradič, last grofa Jermana. Čuval ga je oskrbnik Matija, ki se je z leti privadil samotarstvu.

Nekega popoldne se je sprehajal ob obrežju jezera. Pripekalo je poletno solnce. Na nebu ni bilo nobenega oblaka.

Zavil je v senco pod dišeče jelke. Tam je zapazil deklico, slonečo na klopi. V gozdu je srečal doslej le kakega tatinskega lovca; kar se spominja, še ni videl tukaj ženske osebe.

«Kdo je neki?» je ugibal.

«Ali spi?» je bil radoveden. «Lahko je tudi mrtva... Morda jo je nekdo umoril... Kdo ve, kje se je izvršil zločin; morilec pa je nalašč zavlekel semkaj svojo žrtev...»

Njegove slutnje se niso uresničile. Deklica se je počasi vzravnila. Popravila si je lase, ki so ji padali na čelo.

«Kaj delate tukaj?» jo je vprašal Matija.

Politični pregled

Proračunska razprava v naši narodni skupščini, ki je bila ves čas prav živahna, vendar v glavnem stvarna, je bila v torek končana in je bil državni proračun končno sprejet.

Obrazložitve vseh proračunov so pokazale, da je bila sestava našega državnega proračuna prilagojena našim razmeram.

Pri razpravi o proračunu za zunanje zadeve je imel zunanji minister g. Jevtić daljši govor, v katerem je očitno tudi

naš zunanjepolitični položaj, ki je prav dovoljen.

Po izvajanjih o tesnem sodelovanju Male antante je zlasti naglašal miroljubno balkansko politiko. Balkanska pogodba je potrdila, da balkanski narodi nočejo biti več igrača v rokah drugih. Veliko pozornost so zbujele zlasti njegove besede o odnosih z Bolgarijo.

Mnogo se je storilo za zблиžanje obeh slovanskih držav in Jugoslavija bo nadaljevala politiko zблиžanja z Bolgarijo, ker je prepričana, da je to potrebno za trajen mir in za napredek na Balkanu.

Razpravljajoč o položaju v Srednji Evropi se je minister g. Jevtić dotaknil

vprašanja povratka Habsburžanov na avstrijski ali madžarski prestol.

Dejal je po daljših izvajanjih, da politika obnove habsburškega cesarstva ni in ne more biti politika ureditve in pomirjenja. Taka politika je proti miru in proti redu.

Te dni se je sestala v predsedništvu senata posebna komisija, ki je

bila na pobudo predsedništva JNS imenovana pri ministrstvu pravde z nalogo, da sestavi predlog zakona proti korupciji.

Komisiji predseduje senator Ilidžanović, ki je nedavno v senatu predložil načrt takega zakona.

Beograjska «Politika» poroča iz Gradca, da se je začelo na debelo

prevažati orožje iz Italije za Avstrijo in Madžarsko.

Dne 8. t. m. je šel poseben vlak orožja iz Italije preko Avstrije v Madžarsko. Avstrijska oblastva so dovolila vse ugodnosti za hitrejši prevoz. V tem vlakcu so bili štirje tanki, dva vagona plinskih mask, 26 poljskih topov in večje število me-

talcev min. Nadaljnji prevozi bodo po vesti iz Gradca še sledili.

Kakor poročajo iz Madrida,

obstaja v Španiji nevarnost novega punta.

Na več krajih je prišlo zadnje dni do hudih izgrediv in celo bombnih napadov. Položaj je tako napet, da nekatere vesti že govore o možnosti nastanka državljanske vojne. Stavkovno gibanje delavstva je razširjeno na vso državo. Ponekod so oblastva izvedla hiše preiskave pri socialistih in odkrila večje zaloge orožja in streliva.

DOPISI

GORENJI LOGATEC. (Smrtna kosa.) Dne 3. t. m. se je vršil pogreb zglednega gospodarja in javnega delavca g. Valentina Leskova. Velika udeležba pri pogrebu je pričala, da je bil pokojnik povsod zelo spoštovan. Z vdovo in malimi otroki sočustvuje vsa občina. Pokojniku blag spomin!

GORENJI LOGATEC. Šesttedenski kmetijski tečaj se je zaključil 25. februarja. Ob zaključku sta bili dve predavanji s skioptičnimi slikami v Sokolskem domu, ker so bili prostori na osnovni šoli glede na veliko število udeležencev premajhni. Zlasti je zanimal film o mlekarstvu. — Dne 17. februarja je imela občinska organizacija JNS dobro obiskan letni občni zbor, na katerem je poročal narodni poslanec g. dr. Rapa. Z majhnimi izjemami je bila izvoljena stara uprava pod vodstvom župana g. Puppisa. — Kakor se čuje, se želi Blekova vas odcepiti od Dolenjelogaške občine ter se priključiti Gorenjemu Logatcu.

KARTELJEVO PRI MIRNI PEČI. Dramska družina sokolske čete, ki šteje 16 navdušenih igralcev, je odigrala na pustno nedeljo v režiji prosvetarja br. Erkerja dve veseligr: «Čarodajno brivnico» in «Slamnatega snubca». Igrji sta zelo ugajali, saj so se pa tudi igralci potrudili. Naše ljudstvo rado prihaja k tem zabavam, ki jim bistrijo duha in razveseljujejo srce, čeprav do pred nekaj leti mnogi niso niti vedeli, kaj je to. Lepo znamenje je zanje tudi to, da tako radi poslušajo poučna predavanja, ki so ob sredah za člane sokolske čete. — S pomočjo našega delavnega poslanca g. Klinca smo dobili podporo za cesto proti Novemu mestu. Če jo le enkrat uredimo in popravimo, bomo na konju.

Proti kašlju

KRESIVAL

BAYER

Kašelj Vam onemogoča užitek v radostih zimskega sporta. Kašelj in bronhijalni katar lahko in hitro zdravite z **KRESIVALOM.**

KRESIVAL bistveno cenejši. Sedaj samo Din 32,- po steklenici.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU. Sokol se pripravlja na burko «Charleyevo teto» in jo bo uprizoril v nedeljo 15. aprila v prostorih g. Hanžekoviča v Križevcih. Pridite! Sosedna društva prosimo, da na ta dan ne določajo svojih prireditev.

LJUTOMER OKOLICA. V nedeljo 18. februarja se je vršil občni zbor skupne občinske organizacije JNS za Ljutomer okolico v prostorih g. Resnika v Ljutomeru. Obisk je bil dober — znak, da prihaja ljudstvo na pravo pot in se ne da več zavajati od gostobesednežev. — Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva je imela 25. februarja redni občni zbor, ki pa je bil slabo obiskan, kar pomeni, da ljudje premalo cenijo

«Počivam», mu je odvrnila. «Trudna sem od dolge hoje.»

«Odkod ste prišli?» je začel poizvedovati.

«Daleč iz sosedne dežele. Ves teden sem že na poti.»

«Pa zakaj ste šli od doma?»

«Nimam domačije... Povsod me preganjajo... Nihče me ne mara...»

Oskrbnik je zmajeval z rameni. Nekaj mu je reklo, da je deklica zablodila. Vprašal jo je, ali ve, kam je dospela.

«Ne vem», mu je odkimala. Nekaj ji je reklo, da je našla dobrega človeka.

Oba sta molčala nekaj časa. Potem je začel Matija: «Vidi se vam, da imate nekaj na srcu... Ako je zadeva tajna, mi je ni treba razkrivati. Smilite se mi, ker ste sirota... Gotovo ste lačni in žejni... Pojdite z menoj, da se okrepčate...»

Deklica je bila pripravljena oditi.

«Ali nimate svojcev?» je poizvedoval oskrbnik med potjo.

«Imela sem bogatega strica, ki pa je umrla, je odgovorila.

«Kdo je bil vaš stric?» ga je zanimalo.

«Pokojni graščak Robert z Robovja...»

«Pa vam ni ničesar zapustil?»

«Na Robovju se je pojavila tujka, ki se izdaja za pravo dedinjo. Mene pa imajo za sleparico...»

«Ali nimate dokazov?»

Sirota mu je razložila, kako se ji je godilo. Povedala je, da je ubežala,

«Tukaj vas ne bodo našli», jo je hotel razveseliti. «Preskrbel vam bom varno zavetje.»

«Kje?» mu sprva ni mogla verjeti. Imela je že toliko bridkih izkušenj.

«Poglejte!» ji je pokazal gradič. «Tamkaj boste skriti, kakor bi vas ne bilo na svetu...»

Deklica se mu je toplo zahvalila. Pred njo se je dvigal gradič na visoki skali. Spredaj pred vhomod je bilo nekoliko ravnine; zadnja stran pa je bila kakor odsekana; spodaj pod pečino se je svetlikalo jezero v zahajajočem solncu.

Notranjščina gradiča ni bila kdo ve kako prijazna. Nad ozkimi hodniki so se spenjali debeli oboki. Stene so bile okrašene s podobami davnih prednikov.

Matija je odkazal deklici samotno sobico s skritim vhomod. «Tukaj vas ne bodo našli», ji je utrdil upanje. Marjeta, njegova postrežnica, ji je pripravi la večerjo.

Ko so odvečerjali, jo je spremila k počitku. Odgrnila je posteljo ter jo odela kakor svojega otroka.

Deklica je bila utrujena ter je kmalu zaspala. Toda hitro se je prebudila. Predramilo jo je ropotanje, ki je nastalo nekje zunaj.

Plaho se je dvignila in poslušala. Nekdo je prišel... Oskrbnik je rekel, da ni nikogar tukaj... Ali jo spet iščejo? Odtod ne bo mogla ubežati.

Stopila je k oknu, odkoder se je videlo na dvorišče. Oskrbnik je stal ob vhomdu z lučjo.

«Kdo je?» je vprašal, ko se je ponovilo trkanje.

«Grof Jerman. Odprite!» se je glasil odgovor. Matija je odprla vrata. Spoznal je svojega gospodarja.

«Privedel sem vam jetnico... Kje so ključki od ječe?»

Oskrbnik je prinesel šop ključev, nabranih na železnem obročku. Snel je največjega ter ga izročil grofu.

«Vstopite!» je zadonelo povelje.

Vstopila je žena v črni obleki z zagnjenim obrazom.

«Za menoj!» ji je osorno ukazal.

Jetnica mu je pokorno sledila.

Nato je velel oskrbniku: «Zaprte vrata! Posvetite mi navzdol po stopnicah!»

Ječa je bila vsekana v skalo. Na jezero je gledalo omreženo okence. Starinsko opravo je pokrival prah; od stropa so visele pajčevine.

«Sedite!» je zapovedal svoji žrtvi.

Jetnica je sedla na trdo raskavo klop ter se naslonila na debelo hrastovo mizo.

«Tukaj se pokorite za svoje grehe!» Grof Jerman ji je obrnil hrbet in zaklenil ječo. «Gorje vam, ako bi poizkusili odpreti!» je zagrozil oskrbniku.

S temi besedami se je poslovil in odšel razburjen v dolino. Ob jezeru ga je čakal voz, s katerim se je naglo odpeljal.

Oskrbnik Matija se ni mogel ločiti od misli, kdo je nesrečna jetnica, ki bo morala poginiti

velevažno sadjarsko panogo kmetijstva. Odbor je ostal prejšnji razen tajnika; to mesto je prevzel g. Rajh Dušan, absolutent srednje kmetijske šole.

MALA NEDELJA (Smrtna kosa.) Po kratki mučni bolezni je preminila preteklo soboto posestnica Hrašovčeva iz Sitarovcev. Blagopokojnica je imela za potrebne vedno odprte roke. Njena hiša je bila vedno zatočišče vseh, ki so bili pomoči potrebni. O njeni splošni priljubljenosti je pričal pogreb, ki se ga je udeležilo številno občinstvo. Naj v miru počiva!

PODZEMELJ. Nedavno so gostovali v Podzemlju na šolskem odru bratje in sestre Sokola iz Gradaca z lepo naštudirano akademijo. Zlasti je ugajal mladinski tamburaški zbor, ki ga vodi br. Slavko Ljubič, šolski upravitelj iz Gradaca. Ugajale so tudi brihke peričice in deklamacije dece in naraščaja. Telovadne točke članov in članic so bile izvedene izredno dobro. Všeč so bili tudi kovači. Zadnja skupina je pokazala, kako tesno so povezana bratska sokolska srca. Akademija je v vseh točkah dobro uspela. Obisk je bil, žal, majhen. Seveda so istočasno imeli prireditve nasprotniki Sokola. Nasprotovanje pa nas nič ne plaši. Ne umaknemo se vam niti za las, ker je naše delo pošteno. Bratom in sestram iz Gradaca lepa hvala!

SV. ANA V SLOVENSKIH GORICAH. V petek 23. t. m. bodo za občino Ščavnico občinske volitve v poslopju nove šole. V nedeljo 18. t. m. bo velik politični shod Jugoslovenske nacionalne stranke in občni zbor občinske organizacije JNS in pridejo med nas gg. narodni poslanec dr. Pivko in drugi govorniki. Shod bo po rani maši v stari šoli in vlada zanj že danes veliko zanimanje. Občinska organizacija je postala zadnji čas prav močna. Vse, kar je res za gospodarski napredek, se zbira v njej. Za občinske volitve se prebivalstvo močno zanima, pa tudi za vse dosedanje ukrepe sedanjega občinskega odbora, ki je pokazal vsestranske sposobnosti. Posebno se je uprava potrudila, da je poravnala vse stare obveznosti, ki so delale poprej največje težave majhnim občinam. Sprva se je tudi mnogo godrnjalo, češ: kaj bo vse to stalo! Zdaj se pa vidi, kako poceni dela danes občinska uprava. Občina je zadnji čas nabavila iz sreskega kmetijskega sklada tri škropilnice in dve travniški brani, tako da ima zdaj občina pet škropilnic, tri travniške brane in dva moderna Sackova pluga. Tukajšnji opozicijski skupini nezadovoljnežev, ki še danes ne more po-

zabiti starih razprtij in hujškarij, povemo le to, da ne ve, kaj hoče. Storili se bodo koraki, da se bodo ti hujškarji in sovražniki ljudstva tu ob meji pozvali na odgovor. JNS in delo sedanje občine sta v korist vsem, ne le posameznikom, kajti vsi moramo živeti, siromašni in bogati. Zato bodo tudi vsi volilci pokazali v petek 23. t. m., da hočejo imeti v občini najboljše predstavnike, ki so pokazali že v svojem gospodarstvu sami, da so dobri gospodarji. Le ti so jamstvo, da bodo tudi za občinske koristi imeli isto skrb. Zato mora Breznikova lista prinesiti tokrat popolno zmago. Vse, kar je za dobro in vsebično gospodarstvo in za napredek vseh občanov, bo volilo to listo. Volilci, brez strahu pokažimo, da hočemo izkušene močje, ki imajo tudi besedo pri naših oblastvih. V nedeljo vsi na shod, v petek 23. t. m. pa vsi volite Breznikovo listo!

SV. ANTON V SLOVENSKIH GORICAH. Sokol je na pustno nedeljo uprizoril veseloigro «Tri vaške svetnike». Kljub stiski so mnogoštevilni prijatelji Sokola in dobre igre prihiteli v našo dvorano in se prav od srca nasmejali. Vsi igralci so vloge prav dobro rešili. Za veliko noč pa se pripravljajo izvrstna veseloigra «Poslednji mož». Vabljeni!

SV. TROJICA V SLOVENSKIH GORICAH. Sokolska četa je bila povabila iz Maribora znane strokovnjaka g. Aplenca, da je v nedeljo 25. februarja predaval o sadjarstvu. Čez 40 poslušalcev je pozorno sledilo koristnim izvajanjem predavateljev. — Dne 11. t. m. smo videli na sokolskem odru veseloigro «Dve nevesti». Tako se naši Trojičani že dolgo niso smejali kakor tokrat. Pa drugič spet! — V občini senarski so razen br. Krambergerja in g. Globa glasovali vsi odborniki z občinskim predsednikom vred proti malenkostnemu zvišanju postavke za Sokola v proračunu.

VELIKA NEDELJA. V nedeljo 25. februarja se je vršil v Altovi gostilni dobro obiskan občni zbor občinske organizacije JNS. V uvodu je predsednik g. Belšak govoril o pomenu in namenu naše stranke, ki združuje pod svojim praporom vse poštene Jugoslovane raznih stanov. Po poročilih funkcionarjev je štela organizacija lani 40, na občnem zboru in pozneje pa jih je pristopilo še nekaj, tako da šteje zdaj 60 organiziranih članov. V novi odbor je bil kot predsednik izvoljen spet g. Belšak. Ostali odbor sestavljajo gg.: Kovačič, Kuess, Preindl, Klemenčič, Hrčič,

Alt, Mežnarič, Bokša, Sok, Fideršek, Kuharič in Frangež. H koncu je govoril o zaščiti kmetov in drugih važnih vprašanjih g. Grivec iz Ormoža ter pozival zborovalce k aktivnosti pri gradnji naše bodočnosti. — V soboto 3. t. m. je bil zaključen šesttedenski kmetijski tečaj, ki se ga je ljudstvo pridno udeleževalo. Obisk je znašal povprečno 100 ljudi. Zelo so se zanimale za predavanja gospodinje in dekleta. Pri zaključku je bil navzočen sreski načelnik g. dr. Bratina, ki je sam predaval o občni upravi in državljski vzgoji. G. Zorčič je na tečaju razpravljajal o vseh panogah kmetijstva, g. Belšak o zadružništvu, g. Nardin o živalskih boleznih, g. dr. Čarf o jetiki in g. Gerlevc o gozdarstvu. Na zaključni prireditvi je nastopil z dobro izvežbanim mladinskim zborom učitelj g. Kotnik in dosegel splošno priznanje. Velikonedelžani so vsem prirediteljem in predavateljem hvaležni za trud.

VOJNIK. Sokol je poslal v začetku leta vsem občinskim upravam in tudi mnogim zasebnikom prošnje s poštanimi položnicami za prispevke za gradnjo telovadnice. Tej prošnji se je odzvalo prav malo občin, čeprav smo stavili v to akcijo veliko upanja. Ker bi radi pričeli čimprej graditi telovadnico, prosimo ponovno občinske uprave in zasebnike, da bi se odzvali prošnji ter prispevali vsaj po 10 Din. Društvo ima mnogo telovadeče mladine in članstva, a v zimskih mesecih ne more gojiti telovadbe zaradi tega, ker nima primerne telovadnice.

GOSPODARSTVO

Tedenski tržni pregled

ZIVINA. Na ljubljanskem sejmu so prodajali za kilogram žive teže: vole I. vrste po 4 do 4.25, II. vrste po 3.50 do 4, III. vrste pa po 3 do 3.50, pitane krave po 3.50, teleta po 5 do 7 Din. Plemenski pujski so bili po 170 do 210 Din za rilec. Svinje so se podražile, zato je tudi dražja slanina. Svinje so prodajali po 8 do 10 Din za kilogram žive teže.

JAJCA. Na ljubljanskem trgu so bolj drobna jajca po 50 par, debelejša pa po 1.25 Din.

HMELJ. Povpraševanje v Savinjski dolini je bilo spet malo živahnije, vendar so cene ostale v glavnem neizpremenjene. Plačevali so po 50 do 54 Din za kilogram, za večje partije pa se je

v globoki ječi od lakote in žeje. Tudi Gizela je bila radovedna, kdo je bil nočni prišlec. A postrežnica Marjeta ni vedela ničesar, oskrbnika pa se ni upala vprašati.

18.

Pobeg nesrečne deklice iz samostana je bil spet nov dogodek v sodni preiskavi. Sodniki, ki so se morali ravnati po navodilih višjega oblasti, so pričakovali strogih ukazov. Predvsem bo treba zaslišati čestitega patra Joahima in zvrniti vsa krivda na njegove rame.

Zgodilo pa se je nasprotno. Na sodišče je prišla lažna graščakinja in zahtevala, naj ustavijo sodno postopanje. Sodniki so jo začudeno pogledovali.

«Zasukalo se je tako, da je odstranjena vsaka nevarnost», je utemeljevala svoje predloge. «Tista sleparica je izginila ter se ne bo nikdar več vrnila...»

«Proti predstojniku zakriškega samostana res nimamo dokazov», je razmišljal sodnik, ki je vodil preiskavo. «Bunc pa se zapleta v protislovje. Kar je poprej izpovedal, taji in prekljuje.»

Plemkinja ga je opravičevala: «Kriv je le toliko, ker je hotel nekaj zaslužiti. To pa ni zločin. Žalite mu blagohotno odpuščam zaradi njegovih zaslug, katere si je pridobil v svojem službovanju. Odkar ga ni na pristavi, je tam vse narobe.»

«Ako želite umakniti tožbo, vam seveda ne branim. Bojim pa se, da vam Bunc ne bo preveč hvaležen. Tudi ni verjetno, da bi se poboljšal.

Povem vam, da mu ne zaupam.»

«Zahvale ne potrebujem», ga je zavrnila. «Tožbo bom umaknila zato, ker ga potrebujem pri gospodarstvu.»

«Ali nimate nikogar, ki bi ga nadomestil?»

«Noben služabnik nima pri tlačanih toliko ugleda. Nihče se mu ne upa upreti.»

«Ako ste prepričani, da se ne boste kesali, vam bom ustregel. Oprostite, ker sem izrazil svoje pomisleke.»

«Naročite ječeraju, naj ga privede. Iznenaditi ga hočem, da mu odpuščam in sprejem nazaj v službo.»

Sodnik je ukazal biritu, naj privede oskrbnika.

«Bunc je sposoben človek», ga je hvalila. «Svoje zmožnosti zna tudi prav uporabljati.»

«Imel sem ga za nevarnega človeka.» Sodnik je odkril svoje mnenje. «Toda vi ga poznate bolje od mene. Moje opazke niso več na mestu...»

«Poizkusimo, morda se bo poboljšal. Čutil je, da se z menoj ni varno igrati. To ga bo izmordilo.»

Oskrbnik je vstopil s pobešenim obrazom.

«Zgodilo se je, česar niste pričakovali.» Sodnik se je hotel prikupiti dvornici in vzbuditi obtožencu hvaležnost. «Kazensko postopanje je ustavljeno. Oproščeni ste vsake krivde. Tu je vaš rešilni angel...»

Bunc je gledal potuhnjeno v tla in rekel: «Kaznujte me, ako sem zaslužil...»

Plemkinja se je bala, da bi ga sodnik robato ne ozmerjal. «Tožbo proti vam sem umaknila,

je hitro dvignila besedo. «Vrnite se domov in opravljajte svojo službo vestno in natančno.»

«Vi?» jo je usekal. «Vam naj bi bil še zvest in hvaležen? Zakaj ste me oprostili? Ali mi hočete zavezati jezik? Kar sem izpovedal, tega ne bom nikdar preklical.»

«Vaša izpovedba je brez pomena», ga je zavrnila. «Zadeva se je razčistila sama ob sebi. Sodno preganjanje ni več potrebno.»

Oskrbnik je previdno molčal. Spomin na ječo mu je zapiral usta.

«Pojdite!» mu je velela. «Tega, kar je bilo, mi ni treba več omeniti.»

«Ali me hočete ujeti v novo zanko?» je izbleknil v svoji trmi.

Sodnik, ki se ni mogel več premagovati, ga je narahil: «Bunc, ali tako plačujete njeno plemenitost? Vaša obsodba bi bila huda; tako pa ste popolnoma prosti ter boste takoj izpuščeni!»

«Obsodba bi bila krivična», je besedičil. «Sicer pa še ne vemo, kako se bo končalo...»

«Slišali ste, da je ustavljeno kazensko postopanje. Čemu je treba toliko govorjenja?»

«Seveda mi je ljubša prostost kakor ječa», je popravljajal svojo trmoglavost.

«Sedaj ste prosti in lahko odidete. Ne pozabite pa, da vam je pot v ječo vedno odprta...»

«Morda se še kdaj vidimo...» Bunc se je priklonil sodniku in odšel s kljubujočim nasmehom.

Ponosni graščakinja je bilo njegovo vedenje očitno neprijetno, a se je previdno zatajevala.

(Dalje prihodnjič.)

nudilo tudi že po 55 do 56 Din z napitnino. Računa se, da je neprodanega le še kakih 800 starih stotov lanskega pridelka.

KOŽUHOVINA. Na zadnji dražbi kožuhovine v Ljubljani dne 5. in 6. t. m. je bilo dovolj blaga, vendar pa manj zanimanja. Na dražbi so bile dosežene naslednje cene: lisice gorske 180 do 220, gorske, izredni kosi do 250, poljske 120 do 140, kune zlatice 540 do 630, izredni kosi do 780, kune belice 500 do 550, dehorji 80 do 90, veverice 9, veverice poletne 0.80, divje mačke 60, divji zajci zimski 5, divji zajci jesenski 0.50, jazbeci 62, vidre 300 do 420, izredni kosi do 575, srne 10, divje svinje 50 Din.

Sejmi

- 17. marca: Krško;
- 18. marca: Ljubno;
- 19. marca: Sava, Loče, Cankova, Strigova;
- 20. marca: Stari trg pri Poljanah, Trebeljevo, Begunje, Velike Brusnice, Ptujška gora, Ljutomer, Metlika, Dvor, Litija, Št. Ilj pri Velenju, Sevnica, Cerknica, Kostanjevica, Rovte, Marenberg, Dolsko, Sv. Helena (Brdo), Javorje, Zdenska vas, Vinica, Sv. Jernej na Tinjskem, Moravče, Sv. Barbara v Slovenskih goricah, Bogojina, Kočevje, Ig, Sv. Trojica v Slovenskih goricah, Dravograd, Kranjska gora, Šmarje pri Jelšah;
- 21. marca: Sv. Ožbolt, Velika Pirešica, Šmarjeta pri Rimskih toplicah, Rogatec;
- 22. marca: Šmartno ob Paki, Zagorje, Vitanje, Grahovo, Artiče;
- 23. marca: Braslovče, Ormož, Lemberg, Brusnik, Cerklje, Hotemaže, Št. Gothart, Spodnje Gorje, Slovenska Bistrica;
- 24. marca: Veliko Mračevo, Zužemberk, Št. Lenart pri Laškem, Moravče.

Vrednost denarja

Na naših borzih smo dobili v devizah (k spodnjim tečajem se prišteje še premija 28.5 %):

- 1 nizozemski goldinar za 23.08 do 23.19 Din;
- 1 nemško marko za 13.59 do 13.70 Din;
- 1 angleški funt šterling za 174 do 175.60 Din;
- 1 ameriški dolar za 34.05 do 34.34 Din;
- 100 francoskih frankov za 223 do 227 Din;
- 100 češkoslovaških kron za 142 do 143 Din;
- 100 italijanskih lir za 294 do 296 Din.

Avstrijski šiling se je trgoval v zasebnem klinkingu po 9-17 Din. Vojna škoda se je zaključevala po 318 do 321 Din.

Kratke vesti

== 50letnica «Kmetovalca». 1. t. m. je preteklo 50 let, odkar je izšla prva številka tega uglednega kmetijskega strokovnega glasila. Doba, ki jo je prehodil «Kmetovalec», ni bila samo dolga, ampak tudi zelo težavna. Pomisliti moramo, da je pričel «Kmetovalec» izhajati v času, ko je bilo treba našega kmeta tako rekoč učiti brati in razmišljati o težavah njegovega gospodarstva. 50 dolgih let je «Kmetovalec» bil strokovni svetovalec in vodnik našemu kmetu ne samo v strokovnih, marveč tudi v njegovih trgovinskih in pravnih zadevah. Kljub hudim razmeram, v katerih živimo, moramo priznati, da je «Kmetovalec» prav dandanes neizogibno potreben vsakomur ki se zanima za napredek našega kmetijskega gospodarstva. V novejšem času je tudi trgovinskopravni pregled za najvažnejše kmetijske proizvode zelo skrbno obdelan. Jubilejna številka, ki je izšla na 56 straneh v lepi novi opremi, prinaša polno poučnega gradiva, a tudi zgodovinskega pregleda važnih dogodkov. Ker je naročnina na list samo 25 Din letno, je očitno, da mora prispevati za njegovo izdajanje precejšen del Kmetijskega društva sama.

== Sestanek slovenskih konjerejcev. Na poziv banske uprave se je vršil te dni v mariborski mestni posvetovalnici važen sestanek slovenskih konjerejcev, na katerem se je razpravljalo o končni določitvi konjskih pasemskih okolišev v Sloveniji. Sestanek je vodil načelnik kmetijskega oddelka banske uprave inž. Zidanšek. Navzočni so bili nadalje referent za konjerejo pri kmetijskem ministristvu dr. Kavran, zastopnik savske banske uprave načelnik kmetijskega oddelka v Zagrebu inž. Zavičič, ravnatelj savske banske kobilarne Steinhaus, referent za živinorejo pri banski upravi v Ljubljani inž. Venko, ravnatelj žrebčarne na Selu pri Ljubljani dr. Veble, predstavnik Konjerejskega društva za dravsko banovino Lovro Petovar in nad 50 odposlancev konjerejev iz vseh krajev Slovenije. Po poročilih inženjerja Venka in dr. Vebleta se je prešlo na podrobno razpravo o pasemskem vprašanju. Referent kmetijskega ministristva dr. Kavran je navajal željo ministristva, da bi se v vsej dravski banovini gojila presežno noriška pasma. Po dalj-

šem izčrpnem razgovoru je prišlo do sklepa, da se v Sloveniji daje prednost konju tanke noriške pasme z izjemo ljutomerskega sodnega okraja, kjer se bo gojil tudi v bodoče ameriški dirkač. Dolenjska se je odločila za težjega lipicanca temnejše barve, Prekmurje pa za medmurca. V splošnem se je izrekla želja, naj bi se dajale nagrade za domačo rejo plemenskih žrebcev, ki naj bi jih prevzemala od vzgojiteljev državna uprava ali pa naj bi se lastniki primerno podpirali. Obenem se je izražala želja, da se prevzame banovinska žrebčarna na Selu pri Ljubljani v državni proračun.

== Zborovanje mlekarjev v Mariboru. Okrog 200 kmetovalcev je prišlo v nedeljo na veliko zborovanje oživljene Mlekarske zadruge v Narodni dom. Zbor je vodil predsednik g. Janžekovič. Gosp. Pavlica, zastopnik Zveze mlekarških zadrug iz Ljubljane, je orisal položaj bivših mlekarških zvez v Ljubljani, ki so bile vse brez izjeme zapisane smrti, ker o bile ustanovljene na nepravni podlagi. Gosp. Janžekovič je pojasnil položaj zadruge v Mariboru, ki je bila ustanovljena v veliko zadovoljstvo vseh, a je v teku časa zaspala. Orisal je tudi vzroke, ki so do tega dovedli. Eden glavnih je bil gotovo pomanjkanje potrebnih sredstev. Tretji govornik g. Novak je govoril iz svoje 12letne strokovne izkušnje. Pozival je kmetovalce, naj ne obupajo ter se z vso ljubeznijo oklenejo zadruge. Podžupan g. Golouh je obljubil, da bo občina, kolikor je le v njeni moči, zadruge podpirala.

== Živinorejski in perutninarski tečaj. Banovinska kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu priredi 14. t. m. živinorejski, 22. t. m. pa perutninarski tečaj. Na tečajih se bo razpravljalo o vseh važnih vprašanjih živinoreje, odnosno perutninarstva. Obakrat pričetek ob 8.

== Sadjarski enodnevni tečaj priredi banovinska kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu 17. t. m. od 8. do 17. Dnevni red: splošna potreba zasajevanja primernih zemljišč (njivski, travniški in obcestni nasadi); izbor vrst in sort sadnega drevja in sajenje; obrezovanje in čiščenje starih sadonosnikov in škropljenje sadnega drevja; pomladno cepljenje

**Po vsej Sloveniji gre glas:
Le „Domovina“ je za nas!**

RICHARD VOSS DVA ČLOVEKA

Ni bila več Juditka, ampak Judita. Gospodrica Platterjevega doma je stopila v tistem čudovito lepem pomladnem jutru iz svoje hiše. Bila je višja kakor vse druge ženske v blagoslovljeni Briksenški dolini, čeprav so bila med njimi nad vse zastavna in stasita dekleta. Nobena pa ni bila enaka tej mladi hčeri častitljivega patricijskega rodu, ne po lepih oblikah udov in po drži ne po lepoti in izrazitosti obraznih črt.

Lepota Judite Platterjeve je bila nenavadna, skoraj ostra, kakor bi bile njene temne oči zelo zgodaj gledale senčne globine življenja, človeške usode in človeške duše, neizprosno resnične dogodke. Po svojem videzu je bila bolj podobna mladi ženi, ki je izkušena in ki je spoznala življenje z vseh strani, kakor bitju, ki še svoj živ dan ni okusila grenkosti. In tako bitje bi morala biti ona po svojih letih.

Z odkrito glavo, kakor je bila njena navada, je šla čez teraso, krenila po stopnicah navzdol pod vrhove zlahtnega kostanja, ki so obdajali starinsko graščino kakor svet log. Zdaj jih je ovijala lahka, lesketajoča se tenčica; šele zdaj sta izvalila pomladansko solnce in pomladanska sapica iz sivih vej starih orjakov pozne poganjke, med tem ko se je povsod okoli svet že pokrnil s svežim zelenjem in pisanim cvetjem.

Juditi ni bilo treba šele pogledati na zlati obroček na desni roki, da se je pri tej pomladanski krasoti spomnila njega, ki je daleč:

«Kako mora biti v Rimu, ko je tam pomlad? Nobene majske sreče kakor pri nas. Samo tam, kjer je zima dolga in trda, samo tam, kjer človek iz vsega srca hrepeni po novi pomladi in novem življenju, pride kakor odrešenica od ledenih oklepov, kakor nebeška darovalka veselja... Rim! Sveto mesto bi moralo biti, pa dela odpadnike, nezvestnike, izdajalce. Njega, ki ga ne morem pozabiti, je Rim celó toliko premotil, da je postal samemu sebi nezvest odpadnik. Saj ni res, da bi bil postal iz svete sinovske ljubezni duhovnik in menih. Nekaj drugega je dobilo v tibrskem mestu oblast nad njim... K a j? Nočem tega premišljati, toda moram vendarle in ne najdem odgovora.»

Ko je to premišljala, pa ni našla odgovora, so se navzele njene oči tistega izraza, ki so se ga bali vsi, ki so jo poznali. Bilo je, kakor bi prišlo iz njene duše nekaj v njen pogled: nekaj temnega in zlovesčega. Tudi okoli njenih ustnic, ki so bile mehke in napete, edino, kar je bilo res ljubkega na tem ženskem bitju, je ležal trd, skoraj sovražen izraz, kakor pridušena zaničljiva beseda. Da bi izgovorila tako besedo, bi ji bilo grenkeje, kakor bi morala nekoč ljubljenu človeku reči: «Sovražnik!»

Judita Platterjeva je bila premočna, prezdrava ženska, da ne bi premagala velike bolečine, čeprav je ta bolečina postala njeno življenje. To-

da prav tako njeno je bilo tudi to, da je ni mogla pozabiti — ni hotela pozabiti. Samo slabotni ljudje hočejo pozabljati in samo taki tudi to zmorejo. Kakor je ohranila zlati obroček na prstu, tako je hotela tudi ohraniti v srečo svojo mlado ljubezen. Taka je bila pač. Čeprav je bil mladi gospod Rok zanjo kakor mrtvec — tudi za Judito Platterjevo si je vzel življenje —, je ostal vendar živ v njeni duši, ki se ni bala bolečine spominov, kakor se je boje medli značaji. Tako se je zgodilo, da se je vse njeno življenje z vsemi mislimi, občutki in delom odražalo kakor podoba od ozadja, ki je bilo njeno detinstvo in prva mladost, njeno prvo prijateljstvo in prva ljubezen. To ozadje pa ni bila temna stena oblakov; bilo je bolj slika, zalita v zlat sijaj:

«Kako lep in ponosen je bil, če je pridiral na svojem plavcu, da me pozdravi. Kraljevski sin ne bi mogel biti ponosnejši. Vrhovi naših kostanjev so se združili nad njim v obok, ki je bil kakor kupola iz smaragdov, in rdeče kukavice so bile škrlatna preproga za njegove noge... Nikoli več ne bo prijezdil; nikoli več ne bo gledal pomladanskega sijaja v svoji domovini. In če bi stala tu leta in leta in ga čakala — ne bo ga. Kukavico slišim kukati vsak majnik; njegov jasni glas pa je za vselej izzvenel. In ta glas je bil zame kakor pomladansko petje.»

Judita je šla s svojim perjastim tovarišem po prazničnem gozdu, prispela do brega potoka, ki so ga skrivale temne jelše in svetle breze in čez brv na drugo stran. Tu je krenila proti izvirku

DOMAČE NOVOSTI

* **Okrožnica banske uprave občinam.** Banska uprava je poslala občinam okrožnico, v kateri jih opozarja, da so stari nazivi nedopustni. Po novem zakonu nimamo več župana in občinskega predstojnika, temveč predsednika občine, občinsko upravo in občinski odbor. Nazivi župan, občinski predstojnik, občinsko starešinstvo, županstvo in podobno se torej ne smejo več rabiti. Zaradi enostavnosti in enotnosti naj se drugim občinam namenjeni dopisi naslavljajo: Občini... Kjer sta ime in sedež občine ista, zadostuje tak naslov; kjer sta pa ime in sedež različna, naj se označi še sedež občine. Če je dopis zaupen, naj se pripiše: v roke predsednika občine ali pa: osebnemu predsedniku. Paziti je treba tudi na pravilno nazivanje pri podpisovanju občinskih spisov. Za mestne občine Ljubljano, Maribor, Celje in Ptuj to ne velja. Dopisi na te občine naj se naslavljajo kakor doslej.

* **Mlekarska stavka v savski banovini** je zaenkrat končana z uspehom kmetov mlekarjev. Pripravljajo se pogodbe, obvezne za vse mlekarne in vasi, ki dajejo mleko. V načelu so mlekarne pristale na to, da bodo kmetom plačevale po 1 Din za liter. Poseben odbor kmetov mlekarjev pripravlja pravila za ustanavljanje Mlekarskih zadrug. Ko bo osnovano 10 takih zadrug, bo v Zagrebu ustanovljena mlekarska zadruga zveza po vzoru slovenske Zveze mlekarskih zadrug.

* **Nov most v savski soteski.** Vsa pokrajina med Litijo in Zagorjem nima mostu čez Savo. Sedanji brod pri Štrusu je ob visoki vodi neporaben in tako včasih za več dni preneha vsaka zveza. Zaradi tega so se prebivalci že svoj čas zavzeli za to, da bi se zgradila žičnica, ki bi tovorila les in drugo čez savsko sotesko. Progovni nadzornik Ronko je napravil načrte, lesni trgovci so obljubili pomoč v denarju, kmetje pa so bili voljni darovati ves potrebni les. Žično železnico so nameravali postaviti med Klicalknikom in Mošenikom. Odkar pa zori načrt za prepotrebno zasavsko cesto, so Zasavci odločeni zbrati potrebni denar za gradbo mostu, ki naj bi služil prometu po novi cesti. Z njim naj bodo povezani s svetom kraji tudi na levem bregu Save. Zgradili bi ga pri Moharjevi čuvajnici, kjer so zadnje dni že bili komisijski ogledi. K skladu, ki je bil zagotovljen

za žičnico, so se zdaj prijavi še drugi zanimanci. Prispevali bodo: sreski cestni odbor in poljskiška in litjska občina. Zadnja je stavila te dni 10.000 dinarjev v svoj proračun. Nadalje so odboru zagotovljena sredstva iz gradbenega sklada banovine. V prepričanju, da se bodo dela čimprej pričela, so vneti domačini že sami začeli kopati potrebni gradbeni material. Vse opravljajo s kulukom.

* **Organizacija radikalne socialne stranke končana.** Tajništvo Radikalne socialne stranke (stranka dr. Janjčiča) je objavilo v časopisu, da so organizacije te stranke že ustanovljene v več okrajih, kakor zahteva zakon, in v vseh devetih banovinah. Zato bo vodstvo stranke v smislu zakona o združevanju notranjemu ministru predložilo dokazila o zakonski organizaciji in zaprosilo za končno odobritev obstoja in delovanja.

Izgubljeno je treba naglo nadomestiti.

Vsako izgubljeno stvar je treba naglo nadomestiti, posebno pa zaradi bolezni izgubljeno zdravje. Različne bolezni, ki rušijo ljudski organizem, ostavljajo za seboj globoke sledove in posledice. V času, ko je bolnik prebolel bolezen, se dogaja zelo pogosto, da okrevanje ne napreduje naglo in zanesljivo. Oslabljenost telo in zaradi tega tudi vsi njegovi deli ne delujejo tako, kakor bi bilo treba. Rekonvalescent nima niti teka niti volje do jedi, a naravna posledica temu je, da telo ne sprejema dovolj hrane in se ne more popraviti, toda kolikor se mu ni vrnil apetit takoj, mu je treba dati sredstvo, ki naglo deluje na jačanje krvi in ji dovaja dovoljno količino železa. Tak preparat, ki daje krvi železo, poznan vsem zdravnikom, preizkušen od sto tisoč oseb z uspehom, je »Energina« za jačanje krvi, živcev in teka. To je preparat, ki je v njem uspelo spojiti železo s še nekaterimi hranljivimi sestavinami v taki obliki, da ga želodec laže sprejema in dovaja krvi. Z dovajanjem krvi železa se kri jači, a s tem tudi celotno telo. Odrasli jemljejo »Energina« trikrat na dan po eno veliko žlico pred jedjo; otroci po eno malo žlico na dan pred jedjo. »Energina«, hranljivo sredstvo za kri in živce, se z uspehom uporablja pri slabokrvnosti, splošni telesni slabosti, okrevanju po bolezni, nervozni, razdražljivosti, nespanju, zaostajanju v telesnem razvoju, angleški bolezni, pomanjkanju in nezadostnem mleku pri dojitih, po malariji in pri pomanjkanju teka in končno za splošno okrepitev telesa in krvi.

Kdor je slabokrven, bled, slabih živcev in brez teka, mu dajte za jačanje krvi »Energina«!

»Energina« se dobiva v vseh lekarnah v zaprtih (originalnih) steklenicah po pol litra. Steklenica »Energina« 35 Din. Po pošti ga razpošilja: Laboratorij »Alga«, Sušak. Tri velike steklenice »Energina« 110 Din, šest steklenic »Energina« 220 Din in ena steklenica povrh. 12 steklenic »Energina« 440 dinarjev in dve steklenici povrh. Reg. S. br. 4787/32.

* **Poizvedba.** Vojni invalid Jakob Fortuna iz Dobračeve, pošta Ziri, prosim vojne tovariše, ki so služili pri 17. pehotnem polku, 1. pohodnem bataljonu, 2. kompaniji, dne 31. avgusta 1914., ko sem bil ranjen, da bi kdo to potrdil. Ako je komu znano sedanje bivališče Franca Novaka, železniškega delavca iz Spodnje Šiške, Franca Jerina, krojača z Viča, in Franca Zaletela iz Stanež pri Št. Vidu, s katerimi smo bili skupaj v bolnišnici, naj mi sporoči naslove proti odškodnini.

* **Vsako zlo se dá omiliti,** če se takoj pri prvih znakih podvzamejo potrebni nasprotni ukrepi. To velja tudi za različne bolezni, posebno še za take, ki jih ne vzamemo preveč resno, kakor n. pr. prehlad. Le-tá ima lahko neizmerne posledice, če ga zanemarimo. Z eno ali dvema tabletama Aspirina lahko takoj in zanesljivo ozdravite vsako tako obolenje.

* **Smrt pri reševanju.** Posesniku Golundru v Veržeju je odnesla Mura mlin ter ga razbila ob mostnih stebrih. Golunder je reševal dele mlina s čolnom. Pomagalo mu je pri delu šest sosedov, med njimi 25letni posesniški sin Franc Gaberca. Ko so vodili naloženi čoln k bregu, je ta zajel vodo in vseh sedem oseb je padlo v reko. Rešili so se vsi razen Gaberca, ki ga je voda odnesla ter je utonil.

* **Prostovoljno v smrt.** 73letna Neža Borštnarjeva, vdova po staroupokojenecu v Trbovljah, je šla zaradi pomanjkanja in pa zaradi nesoglasja v sorodstvu, od katerega je bila bolj ali manj gmotno odvisna, v prostovoljno smrt. Te dni so našli ubogo ženo obešeno na stopnicah.

* **Pogreša se že pet mesecev** nekoliko slabomni upokojeni rudar 69letni Maks Konšek iz Trbovelj. Baje so ga zadnjikrat videli neke v Savinjski dolini, kjer je najrže prosjačil okrog kmetov. Kdor bi kaj vedel o njem, naj javi orožniški postaji v Trbovljah.

* **Smrtna nesreča v Celju.** Te dni so se igrali v Celju trije otroci, med njimi 3letni sinček čevljarskega mojstra Tonček Berglez iz Prešernove ulice, na prostoru za starim okrožnim sodiščem blizu truge za gramoz, ki je bila postavljena pokonci na zemlji. Otroci so nenadno prevrgli trugo, ki je padla z veliko silo na malega Tončka ter ga zadel na desno senco in mu zlomila desnico. Otroku je brizgnila kri iz ust in ušes. Ko so prihiteli ljudje na pomoč, je bil nesrečni otrok že mrtev.

gorske vode in se obrnila na ozko stezo strmega obronka, ki je bil obrasel z jelkami, spremljalo pa jo je klepetavo šumenje hudournika.

Bledovišnjevkaste vijolice, rumene trobentice in bele vetrnice so krasile sveže ozelenelo travo, ki se je svetila skozi gozdni mrak. Na drugi strani potoka je lezel ta travnik po gori, ki se je kopala v solncu. Drozgi so se učili svoje pesmi in z njimi so hoteli iti na veselo svatbo in kos je žvrgolel tako sladko, kakor bi hotel pokazati, da svet ne potrebuje slavca, če hoče poslušati topeče se pesmi hrepenenja. Toda od gora Schalderske doline sem je krožil v višavah skobec in časih rezko zavreščal kakor po plenu hrepenječ ropar, ki vidi svojo žrtev.

S premišljenim korakom gorskega otroka je stopalo mlado dekle skozi jelkov gozd v hrib, pustilo potok za sabo in odtlej jo je spremljalo samo še šumenje drevesnih vrhov, ta skrivnostna gozdna glasba, ki zaziblje dušo v sanje.

Z večimi očmi je opazovala Judita, kako rase mladi gozd. Bil je v najlepšem redu. Bohotno rastoče nizko drevje in vse, kar je bilo suhega, je dala skrbno iztrebiti, vsa kriva drevesa so bila neusmiljeno izsekana, da so se lahko zdrava močno razvijala. Daleč je bilo treba potovati, če si hotel dobiti tak gozd in državnega gozda ni bilo treba izvzeti. In vse to je ustvarila trdna volja mlade ženske, ki ni poznala drugega učitelja nego lastni zdravi razum.

Skozi mrak, proti odprtim višavam, so sledile gospodarici Platterjeve domačije misli, ki so prav tako silile navzgor, k svetlim vrhuncem:

«Delo! To je najvišje v življenju! Delo od jutra do večera; delo iz leta v leto; delo, polno skrbi in znoja. Samo tako delo je blagoslovljeno; tem bolj blagoslovljeno, čim napornejše je. Delo kot življenjsko veselje, kot življenjska sreča — edina sreča, ki jo človek lahko dá samemu sebi... Tu nimam dovolj sreče; zakaj tu ni dovolj dela...»

Nehote je dvignila glavo Opazila je sušičavo jelko, ki jo je gozdni čuvaj prezrl; stopila je tja; pograbila je suho debelce; z močnim sunkom ga je izpulila iz tal; toda ni ga vrgla stran, ampak mrtvega gozdnega otroka je nesla s seboj, da bi ga vrgla na pripravno mesto navzdol po skalnatem pobočju.

Zdaj je prišla že visoko. Še korak in stopila je na okroglo jaso, ki so jo oklepali krasni macesni. Odondod se je videlo daleč čez Briksenško dolino, čez Ploso in Albeinske gore, do belih, divjih Geislerskih vrhov.

Strma pot je Judito tako malo utrudila, da se še oddahnila ni; kakor bi bila hodila po ravni cesti. In zdaj ni obstala, da bi se odpočila, ampak zato, da bi uživala daljni razgled:

«Če bi ne stala Platterjeva domačija že tri stoletja tako trdno, bi jo dala prenesti sem gor. Prebivanje v višini je vendar nekaj docela drugačnega kakor tičanje v mračni dolini; vse življenje se tako dvigne v višave. Kaj to, če besne

tu gori viharji bolj divje, če je vsakdanje delo napornejše? Zmogla bi ga vzlie temu!»

Kdor bi jo bil videl, kako vitko in krepko je stala na visoki gozdni poljani, si ne bi bil mogel misliti, da more ta ženska živeti globoko v dolini in temi. Judita Platterjeva je bila za vrhove, da bi divjali okoli nje gorski viharji, ki se jim je upirala, ki je niso mogli pritsniti k tlom...

Z jasnim pogledom se je ozirala zdaj tja dol na široko pokrajino pod svojim znožjem, na pomladansko zeleno dolino, ki jo je zalival Eisnack, na Briksen, častljivo škofovsko mesto z mnogimi zvoniki. Po obronkih nad vinogradi, ki so spali še zimsko spanje, so stale domačije z belimi zidovi in sivimi škodlastimi strehami, obdane od črnkastih jelk in svetlih macesnov; tam so stale samotne vasice in le koničasti zvoniki, ki so kazali proti nebu, so zrasli visoko nadnje, časih že v višavah, kjer je bila zgornja meja gozda. Sliko dolin in hribov je zaključevala mogočna veriga Dolomitov, ki je silila v neizmerno višavo s svojimi nedostopnimi, golimi škrbini in vrhovi, ki so se videli, kakor bi se zadirali v nebo. To je bil čuden, strašen svet skal, ki je gorel, kakor bi žarel skozenj skrivnosten ogenj.

Ko je gledala z lepe jase na lesketajoče se vrhove, se je Judita spomnila svojih mladostnih sanj: da bi v negostoljubnih višavah in divjinah ustvarila kos rodovitne zemlje, z lastno voljo, z lastno močjo.

Tudi danes se ni smehljala tej pustolovski misli; še zdaj se ji je zdelo, da bi bilo kar ime-

* **Zrtev tihotapske strasti.** Nedavno zvečer se je vračala iz Kort na Koroško skupina šestih tihotapcev, ki je poslovala pod vodstvom neznanega Škofjeločana. Graničarji so jim pripravili zasado. Zaviti v plašč megle in noči so brezskrbno nosili tihotapci v nahrbtnikih saharin. Naenkrat pa so se znašli obkoljene od graničarjev, ki so jih pozvali, naj obstoje. Na ponovni poziv graničarjev pa tihotapci tega niso storili, temveč so odvrgli tihotapsko blago in začeli bežati. Straža je bila prisiljena rabiti orožje. Dva tihotapca, Zupan iz Vetrnega nad Križami in Pogačnik iz Podbrezja, sta obležala mrtva, drugi Zupan iz Vetrnega se je hudo ranjen nekam zavlekel in ga še niso dobili, Pavlina iz Podbrezja in še drugega so aretirali, ušel pa jim je voditelj tihotapcev, neznan Škofjeločan. To so suha dejstva mlade družbe, ki je zapustila pošteno delo in krenila na slaba pota največ zaradi gospodarske stiske. Huda posledica tihotapstva je, da so vsi kraji do Kamnika preplavljeni z vtihotapljenim saharinom, ki ga ljudje uživajo namesto predragega sladkorja in se s škodljivim sladilom zastrupljajo.

* **Ogljikov dvokis iz tropin je zadušil dva možka.** V Žalcu se je pripetila te dni huda nesreča, ki je zahtevala življenje dveh ljudi. Posesnik Rudolf Jane iz Žalca ima v svojem gospodarskem poslopiju poleg svoje hiše globoko betonsko jamo, ki jo je jeseni, ko je otreseel jabolka, napolnil s tropinami, da bi pomladi izdelal kis. Polovico tropin je bil že spravil iz jame, ki je pokrita in ima zgoraj majhno odprtino. Ko so se te dni popoldne pripravljali delavci, da bi nadaljevali izpraznjevanje jame, se je nepričakovano dogodila huda nesreča. Dva delavca sta hotela zlesti skozi odprtino v jamo. Ko pa jima je udaril v nos ogljikov dvokis, ki se je razvijal v njej, sta pravočasno odskočila. Nato je splezal po lestvi v jamo 25letni brezposelni delavec Fran Rozman iz Dol pri Brežicah, ki mu je bil g. Janič šele uro prej na njegovo prošnjo dal delo. Plini so ga takoj omamili in zgrudil se je nezavesten na tla. Na pomoč mu je priskočil 67letni Fran Žgank, ki je že dolgo vrsto let služil pri Janiču. Ko je dospel na dno jame, je tudi on omahnil in se zgrudil. Delavec Grobelnik, ki je stal pri jami, je ves preplašen pričel klicati na pomoč. Prihitelo je več reševalcev, med njimi tudi marljivi sokolski delavec krojaški pomočnik Konrad Stambol, ki se je brez obotavljanja spustil po lestvi v jamo in prijel Žganka, ki se je nezavesten oklepal lestve, ter ga hotel dvig-

niti. Pri tem pa se je tudi Stambol zgrudil nezavesten na tla. Ko je njegov po poli brat krojaški mojster Stanko Lihteneger opazil, da je omahnil, je skočil takoj za njim v jamo, a se je prav tako zgrudil omamljen od strupenih plinov. Medtem je prihitel na kraj nesreče 24letni Anton Lednik, šofer pri veletrgovcu g. Krašovicu v Žalcu. Brez pomisleka si je zavezal z moko brisačo usta in nos in se spustil v jamo. Privezal je na vrv nezvestnega Lihtenegerja in Stambola, ki so ju nato reševalci potegnili iz jame. Zdravnik g. dr. Zoran Jošt, ki je prihitel na pomoč, je nezvestnima takoj nudil pomoč. Lihteneger si je kmalu opomogel, medtem ko se je zdravniku šele po dolgem prizadevanju posrečilo spraviti Stambola z umetnim dihanjem k zavesti. Stambola so oddali nato v domačo oskrbo. Medtem je po žrtvovalni šofer Lednik prinesel iz jame še Rozmana in Žganka. Zdravnik je storil vse, da bi ju rešil, pa je bilo že prepozno. Njegovo več ur trajajoče prizadevanje je ostalo brezuspešno. Rozman in Žgank sta bila že mrtva.

Opozorilo naročnikom!

Današnji številki so priložene položnice. Vsi, ki jih dobe, se prosijo, da poravnajo malenkostno naročnino še pred veliko nočjo, ker ima uprava z istom velike stroške, ki jih mora tudi pravočasno poravnati.

Zaostankarji iz prejšnjega leta so prejeli položnice že poprej. Nanje ne moremo več dolgo čakati.

Pripominjamo, da stanejo položnice denar, zato bomo prisiljeni pri onih naročnikih, ki na prve položnice ne pošljejo naročnine, pri naslednjih položnicah zaračunati stroške za položnico in opomin.

Zato plačajte naročnino pravočasno!

Uprava »DOMOVINE«.

Roditeljem!!!

Za rodbinske člane, ki so blede, slabih živcev in brez teka, priporočamo »Energin« za jačanje krvi, živcev in teka.

Odrasli tri likerske čašice na dan. Otroci tri male žlice na dan.

»Energin« se dobiva v lekarnah. Originalna steklenica po pol litra 35 Din.

Ali si že član Vodnikove družbe?

* **Najdba trupla neznanne stare žene.** V majšperskem gozdu so te dni jutraj našli ljudje mrtvo neznano staro ženo in o najdbi obvestili orožniško postajo. Orožniki, ki so prispeli na kraj najdbe, so ugotovili, da žena, stara okoli 70 let, ni umrla nasilne smrti, ampak da jo je zadela srčna kap. Njene istovetnosti niso mogli dognati, ker ni imela s seboj nikakih listin. Tudi domačini je ne poznajo, zaradi česar se sodi, da mora biti žena iz drugih krajev. Prenesli so jo v majšpersko mrtvašnico.

* **Strašna smrt deklice.** Nedavno je zadela v Reštajnu pri Rajhenburgu stanujočega rudarja V. Š. huda nesreča. Starši so bili na delu, otroci pa sami doma. Nad štedilnikom na zapečku je sedela dve in pol leta stara deklica, na tleh pa sta bila dva nekoliko starejša brata. Ali je dekletce na zapečku zadremalo ali je v budnem stanju padlo na štedilnik, ni znano. Dejstvo je, da je padlo na razbeljeno štedilniško ploščo in se samo ni moglo rešiti. Bratca sta hitela klicati mater. Trajalo je skoro pet minut, preden je mati prihitela. V tem času je bila uboga deklica že čisto opečena. Otroka so takoj nesli k zdravniku, da ga je obvezal, nato pa so ga odpeljali v bolnišnico v Krškem, kjer je umrl.

* **Mlad slikarski pomočnik je smrtnonevarno ranil zaročenko, sebe pa usmrtil z dvema streloma.** Dne 12. t. m. se je zgodila v gozdu nad gozdno restavracijo v Celju pretrpetljiva ljubavna zaloigra. 29letni slikarski pomočnik Zmago Bevc, sin znanega slikarskega mojstra Viktorja Bevca, je šel po kosilu s svojo zaročenko, 26letno uradnico Anico iz Celja na izprehod skozi mestni park proti Liscam. Ko sta prišla v gozd nad restavracijo, je rekel Bevc zaročenki, naj sede na tla in se odpočije. Ničesar hudega sluteč, je dekle res sedlo. Bevc je pa nenadno potegnil iz žepa majhen samokres, ga naperil na zaročenko in sprožil. Kroglja je zadela dekle med desnimi očesom in desnimi ušesom ter običaj v čelu. Dekle se je takoj nezvestno zgrudilo. Nato je Bevc naperil samokres še sebi na desno sence in sprožil, vendar je ostal pri zavesti. Pognal si je takoj nato še drugo kroglo v prsi. Drugi strel je bil smrten. Ljudje v bližini so slišali tri strele in so takoj pohiteli v gozd, kjer so bili priče strašnega prizora. Bevc je bil že mrtev, mladenka pa

nitno, če bi to misel uresničila. Spomnila se je, kako ogorčen je bil mladi gospod Rok zaradi tega in da jo je zato skoraj zaničeval: poslednja Platterjeva je hotela zapustiti domačijo Platterjev, zamenjati staro in častitljivo z novim in vsakdanjim; sama sebi je hotela postati nezvesta!

Zdaj je gospodarila nad starim, urejala vse in popravljala, dokler ni bilo ničesar več, kar bi mogla še urediti in popraviti. Ona, dekle in meščanka, je delala in ustvarjala, medtem ko je on mož, plemič molil, se postil in delal pokoro. Zivel je za nebo in za večnost — ona pa za zemljo in zemeljsko. V vsakim utripom je ostala Judita Platterjeva, on pa je — postal pater Pavel.

Hotela se je ogniti s pogledom gradu Enne, toda njene oči so nehote ušle tja.

Komaj da ga je še videla z višine, kjer je stala: tam, kjer se je zožila Briksenška dolina in se je približalo pri gozdni kotlini ozadje gorá. Pri znožju doline in tudi višje v hribih so krasili gradovi in graščine bogato deželo; nekateri so bili s svojimi stolpi in zobatim zidovjem podobni trdnjavam, vsi pa so imeli preteklost, ki je bila zapisana v deželni zgodovini. Toda nobeden izmed teh ponosnih gradov med Mühlbachom in samostanskim mestom Klausnom se ni mogel meriti po svoji krasni legi in častitljivosti svojih zidov domačiji grofov Ennskih; in najmlajši tega rodu je v Rimu molil, namestu da bi bil z rokami pograbil za delo. In kako mlade in krepke so bile te roke, ustvarjene za delo! Če bi zvečer počivale po napornem dnevnem delu, bi se bile

iztegnile za njim druge roke, da bi jih prijele in držale, dokler ne bi smrt po napornem, po napornih blagoslovljenem dnevnem delu teh rok nalahno, nalahno razdružila...

Ko se je po ogledu gozda vrnila na domačijo, ji je prišla nasproti vratarica s sporočilom, da je prišel z gradu Enne sel, ki ji sporoča, naj gre takoj tja.

Vprašala je: »Ali je bil stari Florijan?«

»Eden izmed mladih hlapcev je bil.«

»In kaj je rekel?«

»Milostni gospod grof prosi mlado Platterjevo, naj ji prišla takoj na grad.«

»Zakaj?«

»Tega mož ni vedel. Toda...«

»Kaj?«

»Na gradu Enni se je moralo nekaj zgoditi...«

Na gradu Enni... nekaj zgoditi... In grof Ennski pošilja po njo. Tu se že dolgo ni zgodilo. Judita Platterjeva se je odtujila od grofov Ennskih; meščanka od plemičev. Kar je postal eden izmed grofov Ennskih samemu sebi nezvest, ni hotela imeti z vso to družino nobenega opravka več. Vendar pa se ni mogla toliko premagati, da ji ne bi že pri samem zvoku tega blagoslovljenega imena vzdrlželo srce. Danes pa jo kličejo.

Kaj se je zgodilo? Nekaj važnega, velikega. Nič veselega. Na gradu Enni se ni moglo zgoditi ničesar veselega več, odkar je najmlajši in najljubši domači sin poromal v Rim in tam ostal — odkar je stari, osamel gospod čakal na vrnitev drugega sina, ki naj bi dal temu plemenitemu

rodu novih potomcev. Najstarejši, zdaj edini tega rodu, je prebival še zmeraj na Dunaju in se je branil vrniti se v očetovo hišo, ki je medtem čedalje bolj razpadala v razvaline. In kakor hiša, tako tudi vse posestvo. Ta sin, najstarejši in edini, je bil na cesarskem dvoru na Dunaju imeniten kavalir, ki je kopljal dolgove na dolgove; zato je bilo treba prodati od slabo urejenega očetovega premoženja vsako leto kakšno njivo, gozdove drugega za drugim, da je bil najstarejši in edini sin lahko imeniten kavalir. Kako zaničevanja vredno je bilo to! Iz dna duše je sovražila Judita Platterjeva tako življenje.

Mlademu gospodu Roku se je zdelo zaničevanja vredno, da je hotela ona pustiti očetovo dediščino in s tem, kar bo zanjo dobila, ustvariti nekaj novega za bodočnost, ta dedič svojega rodu pa bo požrl dom in posestvo.

Zdaj so jo pa v naglici poklicali na grad Enno —

Kaj hočejo od nje? Kaj naj tam išče? Ali naj morda pomaga in rešuje? Ali naj morda postane gospodarica Platterjeve domačije tudi gospodariča gradu Enne? Ker je najstarejši in edini vse do zadnje njive zaveseljačil v veselem mestu ob Donavi? Zato jo zdaj iznenada kličejo, zato jo zdaj potrebujejo.

Še enkrat je hotela vprašati vratarico: »Ali je res rekel, naj takoj pridem?«

»Kar najhitreje morete.«

»In niti besede več ni rekel sel?«

»Rekel je, da se je morala pripetiti nesreča.«

je ležala v krvi na tleh. Smrtnonevarno ranjeno so prepeljali v bolnišnico. Pri pokojnem mladenci so našli pismo, v katerem pravi, da gre v smrt zaradi zaprek, ki so se pojavile na poti njegovega življenja.

* **Ponarejevalca kovancev prijeta.** Mariborskim orožnikom se je posrečilo izslediti in prijati družbo, ki je ponarejala kovance za 10 in 20 dinarjev. Prvi ponarejenec se je pokazal pred nekaj dnevi v mariborski okolici, nato pa jih je prišlo še več na dan. Orožniki so izvedeli, da prihajajo ti kovanci iz Rošpoha pri Mariboru, in so napravili hišno preiskavo pri neklih osumljenih. Pri dveh viničarjih, Francu in Avgustu, so našli naprave za ulivanje in večje število ponarejenec. Modele sta si napravila iz bakra, za ponarejeni denar pa sta uporabljala zlitino iz svinca in cinka. Tehnično so bili kovanci zelo dobro napravljeni. Spoznati jih je bilo mogoče le po temnejšem bleskem in pa po zamolkem evenku. Oba sta dejanje priznala.

* **Vlom pri Sv. Trojici.** Okolica Rakeka je imela dolgo časa pred raznimi potepuhi in vlomilci mir, toda zadnje čase so postali vlomilci spet podjetni. Nedavno je bilo vlomljeno v župnišče pri Sv. Trojici ter so nepovabljeni gostje odnesli precejšen plen. Te dni pa je postal žrtev vlomilcev trgovec France Makuc. Vdrli so mu v trgovino ter pobrali ves denar. Vlomilec je gotovo dobro poznal razmere v hiši. Bloški orožniki se trudijo, da bi vlomilca izsledili.

* **20 let in dosmrtna ječa.** Čitateljem je gotovo še v spominu strahotni dogodek, ki se je odigral lani v jeseni tik ob naši severni meji pri Sv. Kungoti v Slovenskih goricah, kjer je posestnikova žena Kristina Divjakova dogovorjeno z ljubimcem Antonom Kaiserjem zastrupila svojega moža. Divjakova in Kaiser sta po groznem zločinu pobegnili v Avstrijo, kjer so ju pa aretirali in sta bila izročena mariborskemu sodišču. Te dni sta sedela na zatožni klopi pred velikim kazenskim senatom, a sta odločno zanimala vsako krivdo. Obtožnica naveda, da je bila Kristina Divjakova 20 let mlajša od moža. Po izpovedi raznih priči sta prvih 12 let živela srečno v zakonu, dokler ni v hišo prišel Anton Kaiser, povzročitelj vsega gorja, ki se je odigralo na Divjakovem domu. Kristina je bila zelo vroče krvi in ko se je njen mož postaral, je začela obračati oči za drugimi moškimi. Večkrat je kar za cel teden dni zapustila moža in odšla v Avstrijo pod pretvezo, da gre na obisk k sorodnikom. V resnici pa se

je, kakor so pozneje ugotovili, klatila z nekim potepuhom. Vse to in še marsikaj drugega je prišlo na uho možu, ki pa je vse mirno prenašal in tudi ni poslušal sosedov, ki so mu svetovali, naj zapodi ženo zdoma. Družinski pekel pa je dosegel vrhunec, ko je Kaiser, ki je zahajal v hišo, Divjakovo pridobil na svojo stran. Divjak je vse to mirno trpel, dokler se niso ženi pokazale posledice nenravstvenega življenja. Divjakova je postala mati in tedaj sta sklenila z ljubimcem, da se starega Divjaka odkrižata. Napravila sta načrt. Poizkušala sta najprej s strupenimi gobami. Ker jima to ni uspelo, je Divjakova poiskala mišnico. Po dogovoru s Kaiserjem jo je pomešala z moko, iz katere je mož, ko je odšla zdoma, skuhal močnik. Strup je učinkoval. Mož je začel bljuvati. Ko so mu prišli sosedje na pomoč, je bil bedni starec že mrtev. Zločinca so po begu v Avstrijo kmalu prijeli. V preiskavi sta vse priznala, na glavni razpravi pa vse zanimala. Senat je oba spoznal za kriva in je obsodil Kristino Divjakovo na 20 let robije, Antona Kaiserja pa na dosmrtno robijo.

Posledice slabe prebave

so navadno zapeka, zagatenje, zgaga, pomanjkanje teka, želodčni katar, nemirno spanje, težka in trudna glava, čir v želodcu, hemoroidi, jetrne bolezni. Čim opazite, da ne prebavljate jedi v redu, vzemite takoj po obedu ali večerji v malo vode prašek «Magna» Rešili se boste vseh skrbi. Za deco in odrasle je najprijetnejši prašek za iztrebljenje želodca in črevesja «Magna», ker čisti naglo, zanesljivo in prijetno, brez vsakih bolečin.

«Magna» se dobiva v lekarnah. Zavojček 4 Din.

* **Ponarejevalci petačev.** Pred dvema mesecema so se v Ljubljani pojavili ponarejeni kovanci po 50 Din. Policiji so tedaj razni ljudje izročili nekaj takih ponarejenih novcev. Ves trud policije, da bi izsledila ponarejalce ali razpečevalce ponarejenih novcev je bil zaman. Naključje je prineslo, da je bila te dni v Ljubljani razkrita družbica razpečevalcev teh novcev. Morda ni to edina ponarejalnica kovanega denarja, ki so jo zdaj razkrili, in ni izključeno, da je v Ljubljani še kje kakšna druga. Delavec Jakob G. iz Zelene jame je sedel v neki gostilni in naročil pijačo. Plačal je s 50dinarskim kovancem. Natakarija je denar sprejela; zdel pa se ji je malo čuden, ker je imel moten lesk. Pokazala je denar stražniku, ki je spoznal, da je novce ponarejen, in ga zaplenil, Jakoba pa aretiral. V Jakobovem žepu so bili še trije taki ponarejeni novci. Policija je

napravila hišno preiskavo v Jakobovem domu ter tam našla priprave za ponarejanje denarja, kakor vzorce, svinčeno zmes za ulivanje novcev. Jakob je izdal dva svoja tovariša, ki sta ulivala novce, namreč brezposelnega livarja Antona K. iz Rožne doline in Rudolfa B. iz Ljubljane. Pri policijski preiskavi so vsi trije priznali, da so ponarejali denar.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

JNS V CELJSKEM SREZU LEPO NAPREDUJE.

Občni zbor občinskih organizacij JNS v Petrovčah, na Teharju in v Veliki Pirešici.

Celje, februarja.

Občinska organizacija JNS za občino Petrovče je imela te dni redni občni zbor zvečer v Vodenikovi restavraciji pri kolodvoru v Petrovčah. Občni zbor je vodil predsednik šolski upravitelj g. Wudler, ki je pozdravil številne udeležence, zlasti pa narodnega poslanca g. Ivana Prekorška, predsednika sreske organizacije JNS g. dr. Kalana in sreskega veterinarja gospoda Šribarja. Predsednik je nato poročal o uspešnem delovanju strankine organizacije. Tajniško poročilo je podal g. Pečar, blagajniško pa g. Dolinar. Pri volitvah je bil izvoljen v bistvu stari odbor s predsednikom g. Wudlerjem. V odboru so vse vasi petrovške občine primerno zastopane.

Narodni poslanec g. Ivan Prekoršek je poročal o novih zakonih in zakonskih predlogih, o delu narodne skupščine in o raznih zahtevah, ki se tičejo petrovškega okoliša, g. dr. Kalan o političnih organizacijskih vprašanjih in o občinskih volitvah, sreski veterinar g. Šribar pa o državnih politikah. Vsi govori so bili sprejeti z živahnim odobravanjem. G. poslancu Prekoršku in predsedniku sreske organizacije JNS g. dr. Kalanu sta bili soglasno izrečeni zahvala in zaupnica za njuno požrtvovalno delo. Ob koncu se je razvil živahen razgovor o raznih krajevnih in drugih zadevah, med katerimi sta dajala pravkar navedena gospoda potrebna pojasnila.

Eno zadnjih nedelj dopoldne se je vršil v gostilni g. Cajhna na Teharju dobro obiskan redni občni zbor občinske organizacije za Teharje. Zborovanja so se poleg Teharčanov udeležili tudi člani iz St. Lovrenca pod Prožinom in s Svetja. Predsednik organizacije g. Jožko Cajhen

«Staremu gospodu?»

«Ne.»

Ce bi bilo to! V Rimu se je pripetila nesreča najmlajšemu in nekoč najbolj ljubljenu? Če je umrl Rok Ennski v Rimu?... Rok Ennski je že umrl. Umrl za svet; umrl za svoj rod; umrl za ljubljeno, nevesto. Če so zdaj v Rimu pokopali človeka, ki je že davno umrl, kakor pokopavajo druge? Če ga bo morala zdaj gledati v duhu kot tihega, resnega moža, z večno pokojnimi rokami, večno zaprtimi ustnicami... Taka smrt mora biti lepa! Da bi smela žalovati ob grobu ljubljene človeka! To bi bila tolažba in sreča v primeru z žalostjo za mrličem, ki ga je treba v duši pokopati...

«Tako naj kdo zapreže!»

Ubogati je bilo treba, čeprav je izgovorila ukaz s tako nejevoljo. Okoli ustnic se ji je pokazala črta, ki je napravila mlada, mehka ženska usta skoraj trda.

Medtem ko je hitela vratarica proti hlevom, je šla Judita v hišo, da bi se opravila za vožnjo, kakor bi bila namenjena na obisk k tujcem. K sivi obleki iz svilen se lesketajočega blaga je vzela širokokrajen florentinski slammik, ki je bil docela brez okrasja. Kako drugače bi bila šla v drugačnih časih na to pot: čez Briksen, ob šumečem Eisacku, dokler ne bi vriskaje pozdravila topega stolpa, ki se je dvigal z rjavordečo opečno streho iznad dreves na graiskem posestvu.

Judita je šla na vrt, ki se je kopal v najbohotnejšem pomladanskem času, in natrgala mogočen šop belih narcis, belega španskega bezga in belih perunika:

«Cvetice bom nesla njegovi materi. Če ga bodo pokopali v Rimu, ne bom mogla položiti venca na njegov grob. Njegova mati naj mu pove: Judita Platterjeva je položila zate na moj grob belo pomlad iz svojega vrta... Jutri je petnajsti maj. Njegov rojstni dan! Morda ga bodo prav jutri pokopali.»

V vseh svojih udih je iznenada začutila silno utrujenost od pomladanskega zraka, ki se je gibal v južnem vetru, vetru iz Rima! Z utrujenimi koraki je šla k lahkem vozu; pred njim je mladi konj nestrpno kopal tla s kopiti in pozdravljal gospodarico z veselimi rezgetanjem. Skoraj bi bila morala ona, močna in ponosna ženska, za trenutek obstati s svojim cvetnim bremenom, da bi premagala nenadno slabost:

«Morda ga bodo prav jutri pokopali —»

In stala je tako in na njenem prstu je bil njegov prstan, ki ji ga ni mogla nobena roka iztrgati, in v njenem srecu je bila njegova nezvestoba, ki je ni bilo mogoče pozabiti. In v njeni duši ljubezen, ki je nič ni moglo ubiti; ki bo še močnejše, še lepše v njej zagorela, če ga bodo v Rimu pokopali.

Oprezno, skoraj nežno je položila cvetje v mali tirolski voz, ki je bil dovolj trden, da je

lahko vozil po tirolskih cestah. Sedla je vanj. Velela je hlapcu, naj ji dá povodec, in mu rekla:

«Danes te ne potrebujem.»

Še nekaj je ukazala za dom in gospodinjstvo, če se pred nočjo ne bi vrnila, potem pa se je odpeljala. Nekaj časa jo je še spremljal njen grajski maršal — čaplja. Toda v svoji službi osiveli stari gospod je imel trje noge in peruti ga tudi niso hotele več prav nositi.

Judita se je peljala skozi kostanjev gozd, ki mu je na vrhovih tkala pomlad zlato tenčico. In travnata tla so se iskrila v škrlatu kukavice — prav tako, kakor je bilo pomlad za pomladjo, kakor še bo pomlad za pomladjo, medtem ko so rodovi, ki so gospodovali na Platterjevi domačiji, tam živeli, delali, umirali, da bi napravili dovolj prostora novemu življenju, novemu delu, novemu umiranju. Če ne bo Judita Platterjeva zakonita žena in mati mladega rodu, bo pripadlo vse, kar bo zapustila, daljnim sorodnikom, ki jih še ni nikoli videla in ki se zanje ni prav nič brigala. In že zato naj bi prišla domačija v roke, ki bodo odločne in dela vesele. Po njih je hotela pogledati. In to kmalu; to že zdaj.

Medtem ko so se njene misli ukvarjale z namenom in vzrokom te vožnje, je gledala po svojem imetju ter se ni hotela zatopiti v skrbni in pozabljenosti svojih gospodarskih dolžnosti:

(Dalje prihodujič.)

Je ob otvoritvi iskreno pozdravil vse navzoče, med njimi narodnega poslanca g. Prekorška in predsednika sreske organizacije g. dr. Kalana. Poročilom odbornikov o živahnem delovanju organizacije v preteklem letu je sledila volitev novega odbora. Izvoljen je bil po večini dosedanja odbor s predsednikom g. Cajhnom, tajnikom gospodom Stautom in blagajnikom g. Videmškom. Št. Lovrene zastopajo v odboru gg. Ocvirk, Gajšek, Dobrišek in Jerin, Svetje pa gg. Klepej, Mlekuš, Sevšek in Jurij Romih.

Sledili sta poročili narodnega poslanca Prekorška in dr. Kalana, ki sta bili sprejeti z burnim odobravanjem. Občni zbor je soglasno izrekel zaupnico g. poslancu za njegovo neumorno in uspešno delo.

Istega dne popoldne je imela redni občni zbor tudi občinska organizacija JNS za občino Veliko Pirešico. Občni zbor je vodil predsednik g. Štamol in pozdravil številne udeležence. Po govoru župana g. Cokana so poročali predsednik, tajnik in blagajnik o delu organizacije. Pri volitvah je bil izvoljen po večini dosedanja odbor s predsednikom g. Štamolom. V novem odboru so zastopane vse vasi te velike občine.

Po zanimivih poročilih gg. poslanca Prekorška, dr. Kalana in sreskega veterinarja Šribarja, ki so bila sprejeta z živahnim pritrdjevanjem, je občni zbor izrekel g. poslancu Prekoršku in gospodu dr. Kalanu zaupnico in zahvalo. Ob koncu lepo uspelega zborovanja sta gg. poslanca Prekoršek in dr. Kalan dajala pojasnila o raznih gospodarskih in krajevnih zadevah.

MATERI 16 OTROK V SPOMIN.

Ljutomer, marca.

Zima je na koncu. Pozdravljati so nas začeli topli pomladni žarki. Mislili smo, da bo bližajoča se pomlad dala tudi ge. Zefki Rusovi novo moč, da bo lahko zapustila bolniško posteljo. A namesto da bi se njeno stanje izboljšalo, se je začelo slabšati. V petek 23. februarja je v zgodnjih jutrnjih urah že preminila.

Smrt jo je odtrgala od 11 še živečih otrok, za katere je žrtvovala vse svoje sile. Vseh otrok je imela 16, za pokojnico žaluje poleg otrok hudo prizadetih mož.

Pokojnica je bila delavna žena in skrbna za napredek gospodarstva, dokler je ni napadla zavratna morilka jetika, ki jo je mučila zadnja leta. Potrpežljivo je prenašala bolezen, dokler ji ni pretrgala nit življenja. Dobro ženo bomo ohranili vsi v najlepšem spominu. Žalujemo svojim iskreno sožalje!

PISMO IZ POLJANSKE DOLINE OB KOLPI.

Predgrad, marca.

Dne 18. februarja je imela občinska organizacija JNS redni občni zbor v Predgradu v gostilniških prostorih g. Jožefa Šterka. Nabito polni prostori so bili dokaz, da se naš narod ne da več voditi po stranskih potih.

Predsednik Mihael Kobe je v daljšem govoru očitno delo organizacije v minilem letu. Kljub zahrbtni politiki punktašev organizacija lepo napreduje. Število pristašev se že bliža številki 100, a upati je, da bo to število kmalu prekoračeno.

Za predsednika je bil spet izvoljen delavni g. Mihael Kobe, za podpredsednika g. Peter Maurin, za tajnika g. Pero Molec, za blagajnika g. Pavel Frice in za odbornika gg. Peter Veselič in Ivan Štefanec.

V društvenem oziru naša dolina zelo lepo napreduje. Poleg štirih gasilskih čet sta se ustanovili v zadnjem času še dve novi, in sicer za Čeplje, Vimolj in Kralje in za Brezovico in Zaderc. Posebno mlajše čete kar tekmujejo med seboj s prirejanjem iger. Za tekoče leto je napovedana že kar dolga vrsta gasilskih prireditev.

Da pa kljub največji delavnosti društva ne morejo tako napredovati, kakor bi se želelo, je kriva nesrečna gospodarska stiska. Odločilni činitelji naj se zavzamejo tudi za našo dolino, da bi bila tudi ona deležna primerne zneska za

javna dela. Saj smo tako potrebni cest, vodovoda, a zlasti mostu, ki naj bi vezal preko Kolpe bano-vinsko cesto dravske banovine z banovinsko cesto savske banovine. S tem bi se tudi pomagalo našim brezposelnim, a obenem bi se olajšal promet skozi dolino. To bi bila potem najlepša zveza za vzhodno Slovenijo z našim morjem.

Zadnja leta so začeli zahajati na Kolpo številni izletniki in kopalci. Vsak je občudoval to divno pokrajino, tako zvano Belokrajinsko Švico. Le žal, da nimamo še mosta preko Kolpe, ki bi bil še večja privlačna sila za izletnike.

PREKMURSKI GLASNIK

Huda nesreča. Nedavno se je v večernih urah vračal trgovinski pomočnik Štefan Klonfar iz službe domov v Rankovce. V bližini Šavlove gostilne pa se je zgrudil s kolesa, kakor je sam pripovedoval, in se od tedaj ničesar več ne spominja. K zavesti je prišel v kuhinji omenjene gostilne, kamor so ga prenesli hujo ranjenega na glavi. Sam je nekaj časa trdil, da je bil napaden, zaradi česar je bila uvedena preiskava, ki pa je dognala drugače. Klonfar se je v temni noči peljal brez luči proti domu in je treščil v drugega takega kolesarja brez luči. V trdi temi se je zgodila nesreča. Drugi kolesar, ki se mu ni ničesar zgodilo, se je odpeljal naprej in pustil hudo poškodovanega Klonfarja sredi ceste. Klonfar se zdravi v bolnišnici v Murski Soboti.

NAŠI NA TUJEM

SMRT WESTFALSKEGA ROJAKA IN DRUGO.

Gladbeck, marca.

Dne 5. t. m. smo pokopali rojaka g. Jožefa Pirca, po rodu iz Šentjanža pri Krškem, starega 69 let. V Nemčijo je prišel že leta 1888., a je kljub temu ostal zvest Slovenec in je bil trden Jugosloven. Njegova žena ga je zapustila že leta 1908., da se je moral sam s svojimi petimi otroki boriti za obstanek. Od otrok živijo samo tri hčere. Edini sin je umrl lansko leto v Ljubljani.

Pokojnik, ki je bil splošno priljubljen med rojaki, je bil soustanovitelj Jugoslovenskega delavskega društva v Gladbecku in vedno vnet bralec «Domovine». Priljubljenost pokojnika je pokazal zlasti njegov pogreb, ki so se ga udeležili številni rojaki in domačini. Videli smo tudi zastave društev sv. Barbare iz Bottropa, Bismarka in Karnapa.

Ob grobu se je poslovil od pokojnika g. Koncilja, a g. Košir, predsednik Jugoslovenskega delavskega društva v Gladbecku mu je položil venec na grob v imenu društva. Naj mu bo lahka tuja zemlja. Žalujemo svojim naše sožalje!

V Gladbecku je več sto Slovencev in med njimi mnogo brez dela. Nekaj je bilo tako srečnih, da so spet dobili zaposlitev. Kakor nam obetajo, bomo tudi drugi prišli počasi do kruha. Odkar je nova vladavina, imamo tujinci povsod isto veljavo kakor domačini in noben Nemec ne reče žal besede proti nam. Pač pa so nekateri naši rojaki na prav slabi poti in nam mečejo polena pod noge, kar je prav žalostno.

Vsak narod mora imeti nekaj ponosa. Državni kancelar g. Hitler je že večkrat poudarjal, da ima vsak narod pravico do življenja. Nemčija ne mara poznati več tistih svojih rojakov, ki v tujini zaničujejo svojo domovino in svoj narod. Tako bo morala storiti tudi naša država z rojaki, ki zaničujejo svoj materni jezik.

NOVICE IZ ZEDINJENIH DRŽAV.

Moon Run, februarja.

27 let je delal pokoro za zločin, ki ga je storil v mladostni nepremišljenosti France Mali v Moon Runu. Zdaj pa se vrača skoro že starček v domovino. Takrat mu je poslal brat iz Amerike denar, da pride k njemu. Prišel je v Moon Run in sta

tam skupaj delala z bratom. Dobro se jima je godilo. Pa je prišla huda izkušnja za Franceta. V hiši je bila mlada in brhka gospodinja, ki mu je začela mešati glavo. S starim, nadušljivim možem se ni razumela in vedno sta se prepirala. Popolnoma je zmešala podjetna ženica mladega, neizkušenega fanta, ki se je ujel v njene mreže in se dal pregovoriti, da je gospodarja ubil.

Porota ni poznala usmiljenja. Bil je obsojen na smrt. Na dvorišču jetnišnice so že postavljali zanj vešala, ki jih je jetnik lahko videl skozi lino svoje celice, a v zadnjem trenutku je prišla brzojavka: Smrtna kazen mu je bila izpremenjena v dosmrtno ječo.

V ječi je bil priden in vesten. Zaradi vzornega vedenja so ga izpustili in po 27 letih prestane kazni se vrača v domovino.

V Massilonu je umrl 65letni Karel Bukovec, doma iz Dolnjega polja pri Soteski. Pokojnik je bival v Ameriki 40 let.

V Evelethu je umrl 63letni Janez Skute, doma iz Podgore pri Starem trgu v Poljanah. V Ameriki je zapustil ženo, pet sinov in tri hčerke. Star je bil 41 let.

V Pueblu je brezobziren avtomobilist podrl Antona Prelesnika in Martina Zupana. Prelesnik je dobil tako hude poškodbe, da jim je podlegel, a Zupan se zdravi v bolnišnici. Pokojni Prelesnik je bil doma iz Ceste pri Dobropoljah.

V Town of Lakeju se je vršila nedavno razprava o korupciji, v katero so bili zapleteni mestni župan Paul Welbes, med drugimi pa tudi Slovenec Vencel Dvornik. V dogovoru s tvrdko Drucker in Kastner je bila izmišljena kupčija, odnosno dobava gramoza. Tvrdka je izstavila račun za dobavljeno blago. Dvornik je potrdil prejem blaga, župan pa račun. Denar so si med seboj razdelili tvrdka, župan in Dvornik. Župan je bil obsojen na štiri leta, Dvornik pa na 13 mesecev ječe.

Peter Kralj, star 62 let in stanujoč v Evelethu, se je nedavno z avtomobilom vračal iz Virginije. Ko je prispel vrh strmega klanca zunaj mesta, je za trenutek avtomobil ustavil in izstopil. Prav takrat je pridrvel z nasprotni strani drug avtomobil, in sicer tako blizu, da je nesrečnega Kralja stlačilo med oba voza: ter mu strlo obe nogi in roko. Hudo poškodovanega so prepeljali v bolnišnico.

V Museju se je smrtno ponesrečil Alojzij Belec. Na cesti ga je podrl neznan avtomobilist in je Belec naslednjega dne v bolnišnici v Cannonsburgu umrl. Pokojnik je bil star 51 let. Doma je bil iz Gornjih Jelenj. V Ameriki je bival 30 let.

Tretja žrtev avtomobilistov je postal France Zalokar iz Claridgea. Ko se je vračal z obiska pri sestri domov, ga je podrl avtomobil in je kmalu nato umrl.

V Lorainu je nedavno nastal ogenj v hiši France Serežina. Požar je družino zalotil v spanju. Ogenj se je z bliskovito naglico razširil in le z velikim naporom je Serežin spravil iz goreče hiše ženo in tri otroke. Prepričan, da je v goreči hiši še starejši sinček, ki je pa medtem že sam pobegnil, je planil Serežin še enkrat med plamene, a ga ni bilo več nazaj. Postal je žrtev ognja. Ko so ogenj pogasili, so našli Serežina z električno svetilko v roki mrtvega. Ženo Marijo, ki je bila tudi hudo opečena, so morali prepeljati v bolnišnico, kjer je pa podlegla strašnim opeklinam. Pokojnica je bila doma iz Vrabčev nad Vipavo. Zakonca sta zapustila štiri nedorasle otroke v starosti od 4 do 12 let, ki so preko noči postali sirote. Z nesrečnimi otroki sočustvujejo vsi sosede in številni znanci pokojnega Serežina, ki je bil zelo priljubljen.

Plijunec je v Clevelandu podlegel 40letni rojak Pevec, ki je zapustil ženo, hčerko in sinčka. Pokojnik je bil doma iz Trebanjskega vrha v županiji Čatež pod Zaplazom.

V Clevelandu je umrla 21letna Ana Juhova, za katero žalujejo starši in sestre. V Girardu so pokopali Antona Trčka. Pokojnik se je rodil leta 1879. v Smrečju nad Vrhniko. V Ameriko je prišel pred 29 leti. Za njim žalujejo tri hčerke in dva sinova.

Po dolgi in mučni bolezni je v Chisholmu umrla 41letna Franka Podlogarjeva, doma iz Rakitnika pri Postojni. V Ameriki je bivala 21 let. Zapustila je moža in pet otrok.

V Kansas Cityju je umrl Josip Rus iz Travnika pri Loškem potoku. Zapustil je ženo in dve hčerki. V istem kraju so pokopali tudi 41letnega Karla Bratkoviča, ki je zapustil ženo in štiri otroke.

V Chisholmu je rojaku Jakobu Gerzini umrla žena, a v New Yorku je umrl 50letni Skulj, doma od Sv. Križa pri Kostanjevici na Dolenjskem.

V Readingu je umrla 54letna Marija Čudova, doma iz Boršta pri Podzemlju. Za njo žalujeta mož in hčerka.

V Greensburgu so pokopali 54letno Pepco Gorenčev, doma iz Drame pri St. Jerneju na Dolenjskem. Zapustila je moža in dve hčerki, v starem kraju pa žaluje za njo 95letni oče.

V Oregon Cityju je umrl 68letni Rok Zadnikar, doma iz Olševka pri Kranju. V Ameriki je bival 30 let.

V Evelethu je umrl Lovrenc Smolej, doma iz Kranjske gore. V Ameriki je bival 23 let. Zapustil je ženo in tri otroke.

V Chicagu je umrla 50letna Marija Krausova, doma iz Kamnika.

V Sheboyganu je po daljši bolezni umrl 41letni Niko Suša, doma iz Radmiria v Savinjski dolini. Pokojnik je bil star 38 let.

V Chicagu je umrl 51letni Anton Zidar, doma iz Kazelj, občina Storje pri Sežani na Primorskem. V Ameriki je bival 20 let.

V Clevelandu je umrla Frančiška Jevnikarjeva, rojena Klemenčičeva, po domače Obovčeva Franca, stara 32 let in doma iz St. Vida pri Stični. Naslednjega dne so v istem mestu pokopali 70 let staro Ivanko Pintarjevo. Pokojnica je bila iz Zamostca pri Sodražici. Zapustila je moža in dva sina.

V Copper Cityju je umrla 63letna vdova Barbara Paškvanova.

V Clevelandu je podlegel pljučnici Josip Petrovčič, star 33 let. Pokojnik je bil doma z Lesnega brda pri Vrhniki.

V rudniku Hecl se je hudo ponesrečil Pavel Kalan. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer se bori s smrtjo.

Huda nesreča je doletela tudi Janeza Mlakarja v Claridgeju, ki ga je v rudniku zasulo, mu stlačilo prsni koš ter zlomilo nogo nad kolonom. Tudi njega so prepeljali v bolnišnico.

Iz Bottropa (Nemčija) nam pišejo: Dne 4. februarja smo proslavili 10letnico Jugoslovenskega delavskega društva. Prireditelj je lepo uspela. Zraven smo imeli obdarovanje otrok in v cerkvi slovenske litanije med slovenskim petjem. Posetil je prireditelj izseljenski komisar g. Maks Goričar. Slovenci v Nemčiji ljubimo jezik, ki so ga nas učili naši starši, in ga ne bomo pozabili, kakor tudi ne lepih slovenskih pesmi, ki smo jih več zapeli na prireditvi. V 10 letih društvenega obstoja nam je zvezni predsednik g. Pavel Bolha storil mnogo dobrega, za kar smo mu iskreno hvaležni. Zahvaljujemo se mu tudi za podporo našim članom in za podporo za obdarovanje otrok. Hvaležni smo tudi konzulatu v Düsseldorfu za lepo pomoč našim otrokom. Naposled prisrčna zahvala sosednim društvom v Osterfeldu, Dorstenu, Karnapu, Recklinghausenu, Stoppenbergu, Horstu, Bueru in Gladbecku, ki so nas obiskala, in našim članom, ki so lepo okrasili dvorano in sliko Nj. Vel. kralja Aleksandra in kraljice Marije.

Iz Hamborna (Nemčija) nam pišejo: Nedavno je praznoval srebrno poroko zvest član društva »Triglava« g. Alojzij Gross, rojen leta 1883. v občini Zagorju ob Savi, s svojo ženo go. Margareto, rojeno Jagodičev, leta 1884. v Spodnjih Stranjah. Tudi pred 25 leti sta slavljena imela svojo poroko tu v Hamborn-Neumühl. Čeprav je g. Gross že čez 30 let v Nemčiji, je ostal zaveden Slovenec. Srebrnoporočencema naše čestitke. — Nedavno je članica »Triglava« ga. Treza Preložnikova slavila 80. rojstni dan. Slavljena,

rojena Žoharjeva, je po rodu iz Govč pri Sv. Jerti nad Laškim. Poročila se je pred 60 leti z Jožefom Preložnikom od Nove cerkve. Kmalu po poroki, to je leta 1873., sta odpotovala v Avstrijo in leta 1899. v Nemčijo. Mož je tukaj umrl. Vdova Treza stanuje zdaj že čez 30 let v Hambornu. Za svojo visoko starost je še dobro ohranjena. Ostala je zvesta Slovenka, čeprav živi čez 60 let med Nemci. Bog ji daj še mnogo let! — 84. rojstni dan je januarja dosegla ga. Neža Gerbičeva, rojena Babškova, iz Ljubljane. Jubilanтка je tašča predsednika »Triglava« g. Antona Šnajdena. Ga. Gerbičeva že četrto leto ne more iz postelje. Naj ji Bog spet nakloni zdravja!

K slikam westfalskih odlikovancev v zadnji številki. Sede od leve proti desni: Koncilija Anton, Gelsenkirchen, 25 let predsednik Društva sv. Barbare, odlikovan z redom sv. Save V. stopnje; Lindi Ivan, predsednik Zveze katoliških društev sv. Barbare, odlikovan z redom sv. Save V. stopnje; v sredi Goričar Maks, izseljenski komisar iz Düsseldorfa; Bolha Pavel, od ustanovitve predsednik Zveze jugoslovenskih delavskih in podpornih društev v Nemčiji, zdaj predsednik Osrednje zveze, odlikovan z redom jugoslovenske krone V. stopnje; Doberšek Franc, podpredsednik Osrednje zveze in predsednik Jugoslovenskega delavskega društva v Recklinghausenu, odlikovan s srebrno kolajno. Stojé od leve proti desni: Breznikar Andrej, predsednik Društva sv. Barbare v Hochheidi, odlikovan s srebrno kolajno; Koželj Pavel, 30 let predsednik Pevskega in podpornega društva »Bratovske ljubezni«, odlikovan z zlato kolajno; Košir Jože, dolgoletni predsednik Jugoslovenskega društva v Gladbecku, odlikovan s srebrno kolajno; Vabič Franc, predsednik Društva sv. Barbare v Hochheidi, odlikovan s srebrno kolajno; Rehar Janez, dolgoletni predsednik Jugoslovenskega društva v Suderwichu, odlikovan z zlato kolajno; Šnaiden Anton, podpredsednik Osrednje zveze in predsednik društva »Triglava« v Hambornu, odlikovan z zlato kolajno; Šteh Jakob, predsednik Jugoslovenskega društva v Osterfeldu, odlikovan s srebrno kolajno; Mažgon Ivan, tajnik Osrednje zveze in predsednik Jugoslovenskega društva v Marlu, odlikovan z redom sv. Save V. stopnje.

Banka Baruch 15, Rue Lafayette, PARIS

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrší vse bančne posle najkvalitetneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66; Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 56

PROGRAM RADIA LJUBLJANE

od 18. do 25. marca.

Nedelja, 18. marca, ob: 7.45: Vinograd pomladi (inž. Ivo Zupančič); 8.15: poročila; 8.30: Telovadba (Ivko Pustišek); 9.00: versko predavanje (dr. Mihael Opeka); 9.15: prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve; 9.45: plošče; 10.00: Iz zapisov delavskega reporterja (Ivan Vuk); 10.30: plošče; 10.45: Ob 520letnici poslednjega ustoličenja na Gosposvetskem polju (Vladimir Puc); 11.15: slovenska glasba (radijski orkester); 12.00: čas, plošče; 15.00: prenos koncerta sokolske župe kranjske z Jesenic; 20.00: radijski orkester; 20.45: plošče (zbiri); 21.15: vokalni solistični koncert Igličeve; 21.45: čas, poročila, radijski jazz.

Ponedeljek, 19. marca, ob: 7.45: Naše planine in planšarstvo (inž. Alfonz Pirc); 8.15: poročila; 8.30: obrtniško predavanje (Ivan Mihelič); 9.00: versko predavanje (dr. Ciril Potočnik); 9.30: orgelski koncert (Blaž Arnič); 10.00: prenos cerkvene glasbe iz stolnice; 11.00: slovenska glasba (radijski orkester); 12.00: čas, plošče; 16.00: O

napravi umetnih travnikov (inž. Vinko Sadar); 16.30: mladinski zbor Trboveljskih slavčkov; 17.30: plošče; 20.30: prenos opere iz Beograda, v odmoru čas in poročila.

Torek, 20. marca, ob: 11.00: šolska ura: Potovanje v Indijo (inž. Ferdo Lupša); 12.15: plošče; 12.45: poročila; 13.00: čas, plošče; 18.00: otroški kotiček: Pogumni Tonček (Sentjakovski gledališki oder); 19.00: francoščina (profesor Prezelj); 19.30: Buddha in buddhizem (inž. Ferdo Lupša); 20.00: glasbeno predavanje; 20.30: radijski orkester; 21.15: vokalni dueti Gnusove in Rudolfove; 21.45: radijski jazz; 22.10: čas, poročila; 22.30: angleške plošče.

Sreda, 21. marca, ob: 12.15: plošče; 12.45: poročila; 13.00: čas, plošče; 18.00: pevski zbor mestne ženske realne gimnazije; 18.30: radijski orkester; 19.00: Vzgoja naše šolske mladine in starši (Pavel Kreutzer); 19.30: literarna ura: Kitajska lirika (Avgusta Danilova); 20.00: orkestralni večer državnega konservatorija; 21.30: slovenski vokalni kvintet; 22.00: čas, poročila, radijski jazz.

Četrtek, 22. marca, ob: 12.15: plošče; 12.45: poročila; 13.00: čas, plošče; 18.00: predavanje o gluhozemi deci (Vilko Mazzi); 18.30: srbohrvaščina (dr. Mirko Rupel); 19.00: plošče po željah; 19.30: pogovori s poslušalci (profesor Prezelj); 20.00: Večer na Golgoti (glasbeno društvo »Ljubljana«); 20.40: orgelski koncert Sterbenca; 21.15: plošče (religiozna glasba); 22.00: čas, poročila, radijski orkester.

Petek, 23. marca, ob: 11.00: šolska ura: Ne kradi! (Pero Horn); 12.15: plošče; 12.45: poročila; 13.00: čas, plošče; 18.00: O gluhozemi deci (Vilko Mazzi); 18.30: Izleti za nedeljo (dr. Rudolf Andrejka); 19.00: Sokolski vestnik (Franc Lubelj); 19.30: predavanje Narodne odbrane; 20.00: prenos iz Zagreba; 22.00: čas, poročila, plošče.

Sobota, 25. marca, ob: 12.15: plošče; 12.45: poročila; 13.00: čas, plošče; 18.00: plošče, stanje cest; 18.30: intervju z reporterjem; 19.00: Ljudski nauk o dobrem in zlu (dr. Veber); 19.30: zunanji politični pregled (dr. Jug); 20.00: radijski orkester (lahka glasba); 20.45: saksofon solo (Miloš Sichel); 21.15: resni samospevi (Jože Likovič); 21.45: čas, poročila; 22.05: klavir in harmonij (Gnjezdova in Kaškarov).

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Delikatna omaka iz redkve. Dva rumenjaka najprej dobro mešaj, pridevaj po kapljicah olja za dve žlici, eno žlico paradižnikove mezge, malo limonovega soka, eno naribano jabolko, eno naribano redkev, eno prgišče v vodi namočenih in iztisnjenih rozin, po potrebi malo vode, če pa ni dovolj kislo, še malo limonovega soka. Ta omaka mora biti sladko-kislega okusa in toliko gosta, kakor hrenova omaka. Ta omaka se poda h govejemu mesu ali mrzli pečenki in tudi k ribam.

Rumov kipnik. V loncu dobro mešaj tri jajca, dve žlici moke in 10 dek sladkorja, nato prilij četrt litra mrzlega mleka, zmešaj in mešaje kuhaj v sopari, da se zgosti. Ko je zmes gosta, jo postavi na stran in mešaj dalje, da se ohladi. Nato primešaj še 7 dek sirovega masla, tri rumenjake, eno čašico ruma, sok in lupinico pol limone, trd sneg treh beljakov, 7 dek olupljenih zmletih mandeljnov (orehov ali lešnikov) in 5 dek rozin. Pred ognjem varno skledo dobro namaži, zlij noter testo, ga razravnaj in peci v precej vroči pečici. Ta kipnik precej narase. Ko je pečen, ga daj hitro na mizo, da se ne sesede. Zraven daš vkuhanu sadje ali pa malinov sok.

Nadevani vetri. V loncu zavri 7 dek vode, 7 dek sirovega masla, 2 kocki sladkorja in nekaj zrn soli. Ko zavre, primešaj 7 dek moke in ne kuhaj več, temveč mešaj na hladnem, da postane testo gladko, nato primešaj še 2 jajci. Iz testa pokladaj z žlico na pomazano pekačo majhne okrogle

kupčke in jih potem zlatorumeno speci. Pečene in hladne kroglice na eni strani malo odpri in jih nadevajo s stolčeno sladko smetano. Lahko jih pa nadevaš tudi z jajčjo kremo ali mezgo.

Cmočki za juho. Skuhaj v loncu 6 dek vode, 5 dek sirovega masla in 6 dek moke. Testo kuhaj vedno mešaje toliko časa, da se več ne prijemlje lonca. Ko je testo kuhano in hladno, primešaj zraven 1 jajce, 2 deki zribanega sira, nekoliko popra, soli in muškatoovega oreha. Kozo namaži dobro z mastjo in v njo brizgaj drobne zmočke drugega poleg drugega. Nato nalij nanje kropa in jih pusti vreti. Ko cmočki sami priplavajo na vrh, so kuhani. Poberi jih z zajemalko v skledo za juho, nalij nanje precejeno juho in daj takoj na mizo.

Praktični nasveti

Če te je pičil kakšen mrčes, si odrgni rano s koščkom vlažnega sladkorja. Takoj odstraniš oteklino.

Perje iz blazin zelo lepo operemo na tale način: Najprej sešijemo iz prav tankega prozornega blaga precej veliko vrečo. V to vrečo stresemo perje in odprtino dobro zavežemo ali zašijemo. Nato si pripravimo toplo milnico in v že mlačno namočimo vrečo s perjem. Zdaj z rokami perje v milnici dobro tlačimo in obračamo, potem izcedimo vrečo, in če je milnica zelo umazana, vzamemo svežo in v njej še enkrat preperemo. Nato vrečo s perjem dobro odcedimo in v mlačni vodi toliko časa izpiramo, da je voda popolnoma čista. Vrečo potem obesimo na prostem, in sicer med dve vrvi. Vsak ogel vreče pripnemo na vrh in pustimo tako, da se perje posuši. Med sušenjem vrečo večkrat preobrnemo in perje premešamo, a vreče ne smemo odpirati. Ko je perje čisto suho, ga spet denemo v blazino. Tako oprano perje je kakor novo in zelo rahlo.

Za ostanke mila imej kako vrečko in vanjo spravljaj koščke mila. Ko jih imaš že precej skupaj, vrečko zaveži in jo obesi k vodnjaku. Kadar si umivaš roke, vrečko samo zmoči in si z njo umivaj roke, potem pa jo spet obesi.

Mušje pike spraviš s kovinastih predmetov, če jih zdrgneš s špiritom. Dober je za to tudi gorilni špirit.

Če hočeš imeti kožo na rokah mehko, umivaj roke vsaj enkrat na dan z melemo vodo (na liter vode raztopi tri žlice medu). S to vodo si umij roke in jih potem še splahni s čisto vodo. Medena voda je tudi dobra za raskavo kožo na obrazu.

Igralne karte očistimo, če jih najprej dobro zbrisemo s krpico, namočeno v petrolej in otisnjeno. Nato karte obrišemo s čisto krpo in jih zdrgnemo z naribano kreda ali riževo moko.

ZANIMIVOSTI

× **Dunajski dogodki v filmu.** «Daily Telegraph» poroča, da se je posrečilo podjetnim Angležem spraviti v London film o krvavih dogodkih na Dunaju. Posnel ga je neki John Dored iz Letonske. Dunajska policija je Doreda prijela, ko je fotografiral. Toda že prej se mu je posrečilo del svojih posnetkov spraviti v Monakovo. Iz Monakovega so film prenesli z letalom v Pariz in odtod v London. Kakor poroča «Daily Telegraph», se je Dored nevarnemu fotografiranju posvetil. Že leta 1924. so ga boljševiki zaprli, ker je fotografiral Leninov pogreb. Za to je sedel šest tednov. Udeležil se je celo odprave, ki jo je vodil Wilkins v podmorskem čolnu na Severni tečaj. Zna deset jezikov.

× **Dimitrov, Popov in Tanev v Rusiji.** Kakor znano so bili bolgarski komunisti Dimitrov, Popov in Tanev pri sodni obravnavi zaradi požiga palače nemškega državnega zbora oproščeni in jih je sodišče sklenilo izgnati iz Nemčije. Izgon se doslej ni mogel izvršiti, ker jih bolgarska vlada ni priznala za bolgarske državljane in jih zato ni hotela sprejeti. Ker je zdaj sovjetska vlada ponovno priznala omenjenim Bolgarom

državljanstvo Rusije, je s tem dana možnost za odgon Dimitrova, Popova in Taneva v Rusijo. To se je že izvršilo. Bolgari so te dni z letalom zapustili Berlin in prispeli v Moskvo.

× **Kronanje madžurskega cesarja Puyia.** Dne 1. t. m. dopoldne je madžurska vlada razglasila novo ustavo, ki uvaja monarhijo. Cesar je nedotakljiv in združuje v svoji osebi vsa oblastva zakonodajalca, ki potrjuje in razglša vse zakone. Cesar je vrhovni poveljnik vseh oboroženih sil v državi, napoveduje vojno in sklepa mir. Nova ustava določa tudi preosnovo dosedanje poslanke zbornice, katere zakonodajne pravice se znatno omejujejo. Nova monarhija obsega pet pokrajin, in sicer Mukden, Kirin, Poamurje, Jehol in Mongolijo. Na kronanju Puyia za prvega cesarja Mandžurije so se videli številni nepozabni prizori in slike čarobnega orientalskega sijaja. Mladi cesar Puyi je imel obleko, na kateri so bili z zlatimi nitmi vezani zmaji. Plašč je bil okrašen s cesarskim zmajem in na njem so bile s starimi kitajskimi pismenkami izpisane besede «Jih jueh van su», kar pomeni «Brez konca kakor solnce in mesec». Kratka in svečana, čeprav preprosta ceremonija je trajala komaj 15 minut. Najzanimivejša je bila ona točka svečanosti, ko so prinesli na žrtvenik žrtev. Žrtvovanje se je izvršilo v starem hramu. Pred hramom je bil pod milim nebom žrtvenik. Medtem ko je mladi cesar opravljaj obrede, stare več ko 3000 let, so krožila pod oblaki letala, trobili zvočniki, filmski aparati pa so filmali prizore. Namesto na starodavni nosilnici se je mladi vladar odpeljal v hram očetov v luksuznem avtomobilu.

× **Cepivo proti hripi.** Boj proti hripi je težaven, ker še danes ne poznamo njenega povzročitelja. Na Češkoslovaškem se bavi z iskanjem povzročitelja hripe že dalje časa profesorica v Bratislavi dr. Kuklova. Po svojih dosedanjih raziskovanjih je prišla do prepričanja, da domnevni bacil hripe nikoli ne nastopa sam, temveč vedno v zvezi z drugimi, znanimi bacili. Zato se usmerja novejši zdravljenje predvsem v pobijanju učinkov teh znanih bacilov. Na tej podlagi je tudi državni zdravstveni zavod v Pragi izdelal cepivo, ki sestoji iz dveh ali treh cepiv. To cepivo je v številnih primerih res bolnika ozdravilo, čeprav ni mogoče trditi, da gre za posebno sredstvo proti hripi. Poizkusi z novim pripomočkom zoper silno razširjeno bolezen še niso zaključeni, vendar pa obstoji upanje, da bo nov pripomoček odločilno posegel v boj proti tej bolezni.

× **Ne spi v premrzli sobi!** Mnogi se ponajajo, češ, da se upajo spati tudi v najmrzlejši sobi. Ne straši jih, če v njihovi spalnici zmrzne voda. Krepkim ljudem mrzla soba ne škoduje, toda vsi niso krepke narave. Za te je mnogo bolje, če si preskrbijo primerno toplo spalnico (okoli 15 stopinj Celzija). V nezakurjeni sobi se zidovi navzamejo vlage. Zato je zračenje oteženo. Prav tako se napije vlage pohištvo. Zlasti nevarno je to v meglenih dnevih. Če pa v sobi nekoliko zakurijo, posušijo stene in olajšajo zračenje. Priporočljivo je, da pustiš v sosednji sobi, s katero te vežejo vrata, okno nekoliko odprto, toda tako, da ne prihaja zrak naravnost do tebe. Skrbni poleg tega za zračenje v sobi. Tudi tolovadne vaje ne izvršuj v premrzli sobi. Kuri torej, a tudi zrači!

× **Zaklad je našel.** Ko so razkopavali zemljo ob vhodu v mesto Kottbus v Nemčiji, je neki delavec našel pet zlatih zapestnic. Najkrasnejša je zapestnica s kačjo glavo. Sodijo, da je bila skovana na južnem Švedskem. Mnenje strokovnjakov je, da so zapestnice stare 1600 let. Stari zaklad je kupil državni muzej v Berlinu.

× **Roparski umor v vlaku.** Vsa Francija je pod vtiskom zagonetnega roparskega umora, ki je bil izvršen v vlaku na železniški progi Saint Quentin—Pariz. Na progi so namreč našli strahovito razmesarjeno truplo pariškega trgovskega zastopnika Gillesa. Vse kaže, da je bil mož umorjen v nočnem ekspresnem vlaku, morilec pa so ga nato vrgli na progo. Čez truplo je drvelo več vlakov, naposled pa je opazil mrtveca strojevodja nekega tovarnega vlaka. Zena pokojnega

Oba,

mož in žena sta zadovoljna, ker sta si nakupila vse potrebno manufakturno blago poceni v Trgovskem domu Stermeckij, ki Vam brezplačno pošlje na ogled svojo izbrano kolekcijo platna, gradla, cefirja, sukna, kamgarna, volne, svile, klota, poplina, kretona, tiskovine in drugega manufakturnega blaga.

Trgovski dom
Stermecki
Tovarna perila in oblek
Celje št. 97

Veliki ilustrirani cenik in vzorci zaslonj!

Gillesa je izpovedala, da je bil njen mož namenjen v Bruselj, kjer je hotel plačati 60.000 frankov. Nikjer pa niso našli Gillesove priljage in tudi ne njegovega plašča in klobuka. Vse kaže, da gre za roparski umor.

× **Najmanjši ptiček na svetu.** Čisto majnega kolibra, ki ni nič večji kakor navadna čebela in je torej gotovo najmanjši ptiček na svetu, so odkrili na planoti Haiti. Dognali so, da gre v resnici za ptico in ne morda za žuželko. Majhni junak je silno bojevit in napada celo ptice, tako velike, kakor je kos, ako se približajo njegovemu gnezdu.

× **Manj dela, a več plače.** Vsi svetovni listi pišejo o zborovanju ameriških industrijcev, katerega se je udeležilo približno 1000 oseb in kjer je govoril poslušalcem ameriški predsednik Roosevelt o gospodarski obnovi. Govor so zaradi važnosti prenašale vse ameriške radijske postaje. Roosevelt je v uvodu izjavil, da gospodarski način, ki ga je ustvaril njegov načrt, ni namenjen za danes ali jutri, marveč za večne čase. Naslednji korak, ki ga bo storila ameriška vlada za gospodarsko ozdravljenje države, bo krajši delovni čas pri večjih plačah. Vlada bo skrbela za to, da bodo podjetja spoštovala njene ukrepe. Porabnike je treba bolje zaščititi kakor doslej. Končni smoter vlade je enakomerna razdelitev posesti med ameriškim ljudstvom. Lani v marcu, je dejal Roosevelt, je bil gospodarski položaj Amerike takšen, da je morala vlada storiti vse potrebne ukrepe za omiljenje stiske. Ameriška vlada mora najti navnotežje med industrijo in kmetijstvom, med delodajalci in delojemalci, med proizvodnjo in rabo. Amerika si je vedno pomagala z lastnimi sredstvi in se tudi zdaj ne bo spuščala v poizkuse, ki izčrpavajo moč drugim narodom. Vsekako pa je zanesljivo, da se ne bo Amerika nikdar več vrnila v stare razmere. Industrija mora izpolnjevati važno nalogo in jemati v službo več ljudi kakor doslej, in sicer za plačo, ki v vsem ustreza današnjim razmeram proizvodnje, to se pravi, da bodo delali nameščenci in delavci manj časa kakor doslej, a bodo prejeli za svoje delo razmeroma boljše plače in mezde.

Vaš obraz, gospe,

zahteva vsakdanje negovanje. Življenjska modrost sama vas navaja k temu, ker se lepota ne ustvarja s čarovnijami, temveč s skrbno nego, s pomočjo premišljeno izbranih snovi, ki so odličnega pomena v današnji kozmetični znanosti. Nji-

hov namen ni, da prikrijejo lepotne hibe, ki se vedno pojavljajo na koži zaradi zunanjih vplivov, nego da zares regenerirajo kožo ter da s preprečevanjem pojavov hibi ohranjajo lepoto do starosti. Na tej osnovi se izdeluje tudi znamenita Fellerjeva Elsa-krem-pomada za zaščito kože na licu, vratu in rokah. Ona hrani, obnavlja in pomlaja kožo, od-

pravi gube, brazgotine, ogrce, izpuščaje, dela kožo gladko, mehko in čisto ter je zanesljiva tudi proti solnčnim pegam. Po pošti pošlje 2 lončka za 45 Din in brez vsakih drugih stroškov lekarnar Evgen V. Feller, Stubica Donja, Elsa-trg 360 (savska banočina). — Odobreno od ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje. Sp. br. 509 od 24. III. 1932.

Odobreno od ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje, Sp. br. 509 z dne 24. III. 1932.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Njegova družina.

A: «Moj zakon je prava republika.»

B: «Kako to?»

A: «Moja žena ima gospodarsko ministrstvo, moja tašča opravlja vojno ministrstvo, a moja hči je minister za zunanje posle...»

B: «Ti si pa gotovo predsednik te republike.»

A: «Ne, ne, jaz sem ljudstvo, ki plačuje davke...»

Samo deset.

Trgovec: «Ah, če bi imel le deset takih kupcev, kakršni ste vi...»

Kupec: «Pa saj nisem ničesar kupil.»

Trgovec: «Saj to je. Takih imam nad sto!»

Na obisku.

Gospa Hlačnikarjeva je s štiriletnim sinkom Tončkom obiskala prijateljico gospo Klopotačevo. Kmalu sta bili v živahnem pogovoru. Sredi razgovora pa je Tonček, ki se je silno dolgočasil, nenadno zaklical: «Mama, ali pojdeva kmalu domov?»

«Tonček», ga je okregala mama, «Ne vmešavaj se v pogovor. Otroci smejo govoriti samo takrat, kadar odrasli molčijo.»

«Oh,» je vzdihnil Tonček, «saj nikoli ne molčite...»

Kravji rog.

Dušanček je mestni otrok. Ko je prišel prvič v svojem življenju na deželo in zagledal kravo, je vprašal mamo: «Mama, kaj pa je to?»

«To je krava», mu je povedala mama.

«A kaj ima na glavi?»

«Dva roga.»

Zdajci je krava glasno zamukala.

Ves zavzet je vprašal Dušanček: «Mama, s katerim rogom je pa zatrobila?»

Nova obleka.

Gospa Meta in gospod Metod se pripravljata na izprehod in Meta se kar ne more ločiti od ogledala. Naposled pravi ljubeznivo svojemu možu: «Moj ljubček, tako bi potrebovala novo obleko!»

Mož se v zadregi smehlja: «Dà, obleko, spet obleko. Ali nimaš nikakih višjih smotrov?»

«Ah, dà,» odgovori žena hitro, «potrebujem seveda tudi nov klobuk.»

V šoli.

Mihec: «Gospod učitelj, oče nam je pravil, da žive v Afriki narodi, kjer spoznajo možje svoje žene šele po poroki.»

Učitelj: «Ne samo v Afriki, dragec, ne samo v Afriki...»

Škotska.

A: «Čudim se ti, da dovoliš svojemu sinu kaditi. Saj mu bo slabo in pa škoda je denarja za lobak.»

B: «Že res, toda zato tri dni ne bo jedel...»

Zanesljivo znamenje.

Jožek: «Naša mamica je rodila otroka.»

Mihec: «Ali je deček ali deklica?»

Jožek: «Deklica, saj jo že pudrajo.»

Slep konj.

A: «Konj, katerega sem kupil od vas, je slep, vi mi pa tega niste povedali.»

B: «Mož, od katerega sem ga jaz kupil, mi tudi ni povedal tega. Pa sem si mislil, da morda noče, da bi se to izvedelo. Zato sem molčal.»

MALI OGLASI

Maló posestvo

je iz proste roke napredaj. Nova ulica št. 11 v Pobrežju pri Mariboru.

64 Krepkega vajenca za kovaški obrt

sprejme takoj proti celotni oskrbi Anton Ceraar, podkovski kovač v Prevojah št. 58, pošta Lukovica.

Preklie žalitev.

Podpisani preklicujem žalitve, ki sem jih izrekel proti Karlu Vaupotiču v Lukavcih dne 22. januarja 1934. — Marko Makovec. 61

Moški ali ženska

se sprejme v dosmrtno oskrbo proti primernemu kapitalu. Ponudbe pod značko «Prijeten dom» je poslati upravi «Domovine». 59

Pri naplačilu 300 Din

dobite krožni pletilni stroj za izdelovanje nogavic na svojem domu. Ostanek plačate v manjših mesečnih obrokih. Ponudbe naslovite na: Perssons, Ljubljana, poštni predal 307. 56

Prvovrstna sadna drevesca

nudijo po nizki ceni drevesnice Hrastnik, št. 117 Velenje. Za rast in pristnost sort se garantira. Zahtevajte ponudbe. 55

Za Vas imamo:

Violine . . . 69 Din Gitare . . . 138 Din
Mandoline 95 „ Harmonike 69 „
Tambure . 63 „ Gramofone 465 „

Zahtevajte brezplačni katalog.

MEINEL & HEROLD

tovarna glasbil

pr. podr. MARIBOR št. 104

Listnica uredništva

Bottrop. Slika je za objavo premalo jasna.

Knežja lipa. Vse te podatke dobite na občini, in sicer obširnejše in podrobnejše, kakor bi vam jih mogli podati v listu.

Št. Lambert. Prepozno prejeli.

Šmartno na Pohorju. Poročajte kratko in jedrnat. Le važne reči. Dopisništva ne honoriramo.

Wenatchee. Kadar imate kaj zanimivega, pišite. Prosimo!

Delo na polju je naporno.

Naporno je pa tudi pranje. «PERION», pralni prašek, Vam to delo olajša.

Zahtevajte ga pri Vašem trgovcu, ki Vas bo rad postregel. Vaše perilo bo po pranju snežnobelo in še bolj trpežno.

Delo

v današnjih budih časih si preskrbi še najlažje vsakdo s tem, da si uredi doma nekako domačo pletilnico. Mi nudimo delo vsakomur na ta način, da odvezemo izdelane pletenine, dobavljamo prejo in izplačujemo mezdno za pletenje. To potrjuje mnogo zahval. Če želite tudi Vi dela in zaslužka, pišite zaupno po brezplačni navodila trvdki: Domača pletarska industrija Josip Tomažič, Maribor, Krekova ulica št. 16.

„Fitonin“

preizkušeno zdravilo za

rane, kraste, lišaje, ture ter druge kožne bolezni, poškodbe, opekline, oparjena mesta, odprtine, ozeblin itd.

Vsem onim, ki bolujejo na teh ranah, rabi «Fitonin» kot izredno sredstvo, kar je dokazano in ugotovljeno po naših zdravnikih in zdravstvenih institucijah, da zanesljivo in naglo zaceli tudi najbolj stare kronične rane. «Fitonin» odpravi otekline in neprijeten duh rane ter omili bolečine že v početku zdravljenja. Bili

«Fitonin» se dobiva v lekarnah, steklenica 250 gr za Din 20.—, velika steklenica 1000 gr za Din 60.—. Ako je ne dobiti v prodajalni, potem jo naročite pri «Fitonin», dr. z o. j., prometni oddelek, Zagreb, pošt. pret. 78. Ako naročite po pošti, pošljite 2 maji ali 1 veliko steklenico (manj se ne pošilja), tedaj je strošek za poštnino Din 10.—, toda če se pošlje denar naprej na «Fitonin», dr. z o. j., pošt. ček, konto št. 37.757, v Zagrebu, tedaj PRIHRANI VSAKDO STROŠKE ZA POŠTNINO.

Brezplačno pošljemo poučno knjižico šte. 16 vsakomur, ki jo zahteva.

Dov. od min. pod št. 611 z dne 21. IV. 1933.